

Analiza sytuacji na rynku pracy

W WOJEWÓDZTWIE LUBELSKIM 2017 R.

Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie
Wydział Badań i Analiz

WOJEWÓDZKI URZĄD PRACY
W LUBLINIE

Opracowanie:
Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie
Wydział Badań i Analiz

Analiza sytuacji na rynku pracy

W WOJEWÓDZTWIE LUBELSKIM 2017 r.

Publikacja jest dystrybuowana bezpłatnie

Publikacja elektroniczna: www.wuplublin.praca.gov.pl

Przedruk w całości lub w części oraz wykorzystanie danych statystycznych w druku
dozwolone wyłącznie z podaniem źródła

Lublin 2018 r.

Spis treści

1. Wstęp.....	6
2. Rynek pracy.....	8
3. Poradnictwo zawodowe.....	40
4. Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020.....	43
5. Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020.....	49
6. Fundusz Pracy.....	52
7. Podsumowanie.....	62

1 | Wstęp

Dokonując analizy sytuacji na rynku pracy należy pamiętać, iż problem bezrobocia, jest problemem złożonym i w dużej mierze zależy tak naprawdę od wielu czynników, m.in. od kondycji gospodarki, od warunków ekonomicznych jak również społecznych. Sytuacja gospodarcza i stan rozwoju województwa, powiatów i gmin są punktem wyjścia dla powstawania nowych miejsc pracy oraz dają powiatowym urządowi pracy, jak i Wojewódzkiemu Urzędowi Pracy, możliwość podejmowania różnorodnych działań wspierających zatrudnienie. Jednakże należy pamiętać, iż sytuacja z jaką mamy do czynienia na rynku pracy nie zależy jedynie od aktywności podejmowanej przez publiczne służby zatrudnienia.

Rok 2017, zarówno w Polsce, jak i w województwie lubelskim był kolejnym rokiem dynamicznych zmian jakie zaszły i nadal zachodzą na rynku pracy. W związku z tym, w omawianym czasie, Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie we współpracy z powiatowymi urządami pracy województwa lubelskiego z wysiłkiem i zaangażowaniem, a przede wszystkim z wytrwałością podejmował się realizowania polityki zatrudnienia, w taki sposób, by jak najtrafniej dopasować działania, projekty i akcje do zgłaszanych potrzeb czy to pracodawców czy bezrobotnych. Potwierdzeniem takiego stanu rzeczy są dane i wskaźniki określające sytuację na wojewódzkim rynku pracy przedstawione w tym dokumencie.

Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie po raz kolejny przygotował *Analizę sytuacji na rynku pracy w województwie lubelskim*. Opracowanie skupia się przede wszystkim na działaniach realizowanych przez Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie w 2017 roku w obszarze szeroko pojętego rynku pracy, które w znaczny sposób przyczyniły się do obniżenia poziomu bezrobocia w województwie, zwiększyły przedsiębiorczość oraz pomogły osobom wykluczonym i oddalonym od rynku pracy w powrocie do aktywności zawodowej.

Dokument ten stanowi realizację zapisów *Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* (Dz. U. z 2017 r. poz. 1065 z późn. zm.). Każdego roku Sejmik

Województwa Lubelskiego podejmuje zagadnienia dotyczące sytuacji społeczno – gospodarczej pod kątem tendencji i charakterystycznych zjawisk zachodzących na lokalnym rynku pracy.

Z uwagi na fakt wykorzystania w *Analizie...* danych pochodzących nie tylko ze statystyk opracowywanych przez Wojewódzki i Powiatowe Urzędy Pracy, lecz również z publikacji Głównego Urzędu Statystycznego, które ukazują się w terminach późniejszych, dane prezentowane w tegorocznym dokumencie nie zawsze obejmują pełne dwanaście miesięcy 2017 roku.

2 | Rynek pracy

Prowadzenie polityki aktywizacyjnej poprzez programy rynku pracy, realizację projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego oraz upowszechnianie doradztwa zawodowego w regionie, wzrost aktywności instytucji szkoleniowych, a także współpraca z pracodawcami, przyczyniły się do poprawy sytuacji na rynku pracy województwa lubelskiego. Potwierdzeniem słuszności podejmowanych, przez publiczne służby zatrudnienia, działań są przedstawione poniżej wskaźniki i dane statystyczne ukazujące poprawę sytuacji na lokalnym rynku pracy.

Według danych Urzędu Statystycznego w Lublinie w 2017 roku, w województwie lubelskim, przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw wzrosło o 3,3% w porównaniu z 2016 rokiem. Największy wzrost zatrudnienia w 2017 roku odnotowano w sekcjach: zakwaterowanie i gastronomia – o 19,7%, działalność profesjonalna, naukowa i techniczna – o 15,7% oraz transport i gospodarka magazynowa – o 6,8%. Jeżeli natomiast chodzi o wynagrodzenia, to w 2017 roku przeciętne miesięczne wynagrodzenie w województwie lubelskim wyniosło 3882,99 zł, co oznacza wzrost o 4,6% w porównaniu z 2016 rokiem. Wzrost ten został odnotowany we wszystkich sekcjach. Największy wzrost wynagrodzeń był w: budownictwie, w administrowaniu i działalności wspierającej oraz w handlu; naprawie pojazdów samochodowych.¹

W 2017 roku wzrosła o 10,6% w porównaniu z 2016 rokiem sprzedaż detaliczna przedsiębiorstw handlowych i niehandlowych. Również sprzedaż hurtowa w przedsiębiorstwach handlowych była wyższa o 7,3% (rok do roku). Największy wzrost sprzedaży detalicznej odnotowały sekcje: paliwa stałe, ciekłe i gazowe oraz pojazdy samochodowe, motocykle, części.²

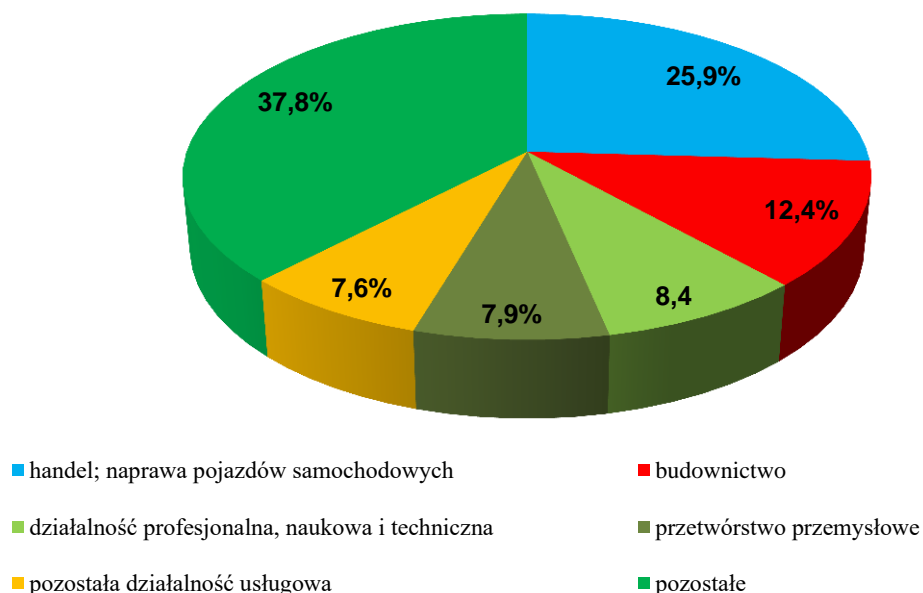
¹ Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa lubelskiego w grudniu 2017 r., Urząd Statystyczny w Lublinie, 29.01.2018 r.

² Tamże

Poprawę sytuacji w gospodarce województwa lubelskiego widać również we wzroście produkcji sprzedanej przemysłu (wzrost o 5,1%) oraz produkcji budowlano – montażowej (wzrost o 34,2%).

Rok 2017, był kolejnym rokiem, w którym nastąpił wzrost liczby podmiotów wpisanych do rejestru REGON. Z danych Urzędu Statystycznego w Lublinie wynika, iż 31 grudnia 2017 roku w województwie lubelskim zarejestrowanych było 177 365 podmiotów, z czego 131 000 to firmy z sektora prywatnego. Stanowiły one 4,1% wszystkich podmiotów w kraju. Większość firm - prawie 65% - miała swoje siedziby w miastach. W samym Lublinie siedzibę miało prawie 26% podmiotów. Wśród wszystkich podmiotów największą grupę stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą – prawie 74%. 25,9% firm prowadziło działalność zaliczaną do sekcji PKD handel; naprawa pojazdów samochodowych.³

**Wykres 1. Podmioty gospodarki narodowej według sekcji PKD
Stan w dniu 31 grudnia 2017 roku.**

Źródło: Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON w województwie lubelskim. Stan na koniec 2017 r., Urząd Statystyczny w Lublinie

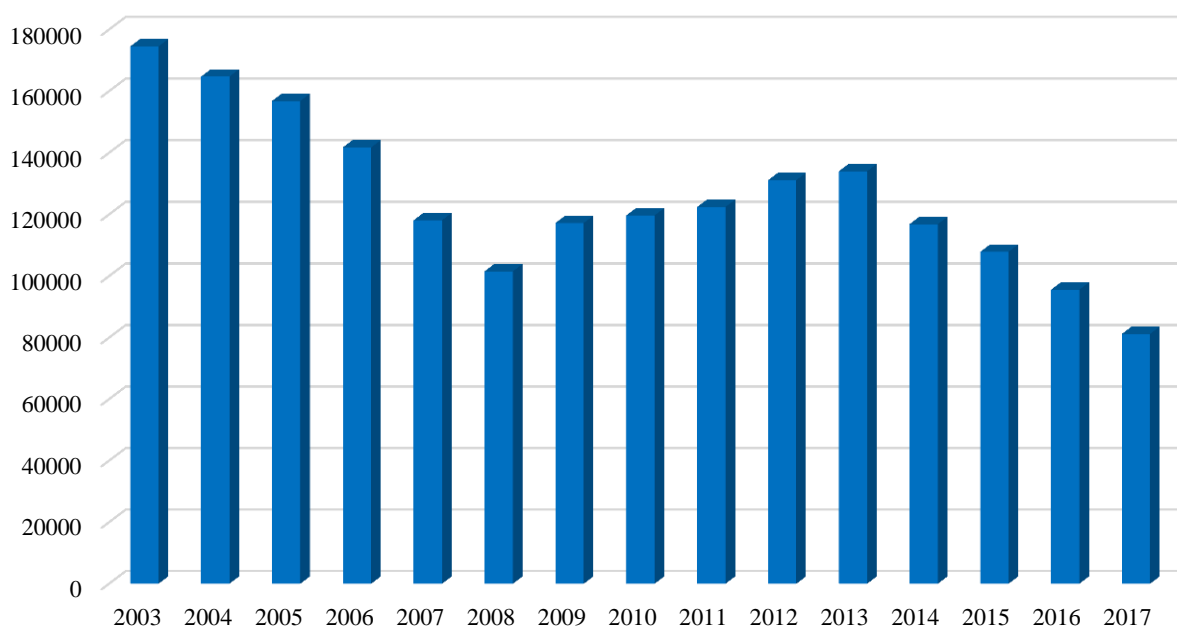
³ Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON w województwie lubelskim, stan na koniec 2017 r., Urząd Statystyczny w Lublinie

Rok 2017 dzięki wzrostowi gospodarczemu, zwiększonym inwestycjom i zapotrzebowaniu na pracowników przyczynił się do znaczącego spadku bezrobocia nie tylko w województwie lubelskim, ale także w całym kraju.

Od 2014 roku mamy do czynienia z systematyczną poprawą sytuacji na rynku pracy i **spadkiem liczby osób będących bez zatrudnienia**. Na koniec grudnia 2017 roku w województwie lubelskim zarejestrowanych było **81 221 osób bezrobotnych**; tj. **o 14 375 osób mniej** (tj. o 15%) niż w grudniu 2016 roku (wówczas liczba ta wynosiła 95 596 osób).

Fluktuację stanu bezrobocia rejestrowanego w województwie lubelskim na przestrzeni ostatnich piętnastu lat prezentuje poniższy wykres.

Wykres 2. Bezrobocie rejestrowane w województwie lubelskim w latach 2003-2017

Źródło: Sprawozdanie MRPiPS-01 „Sprawozdanie o rynku pracy”

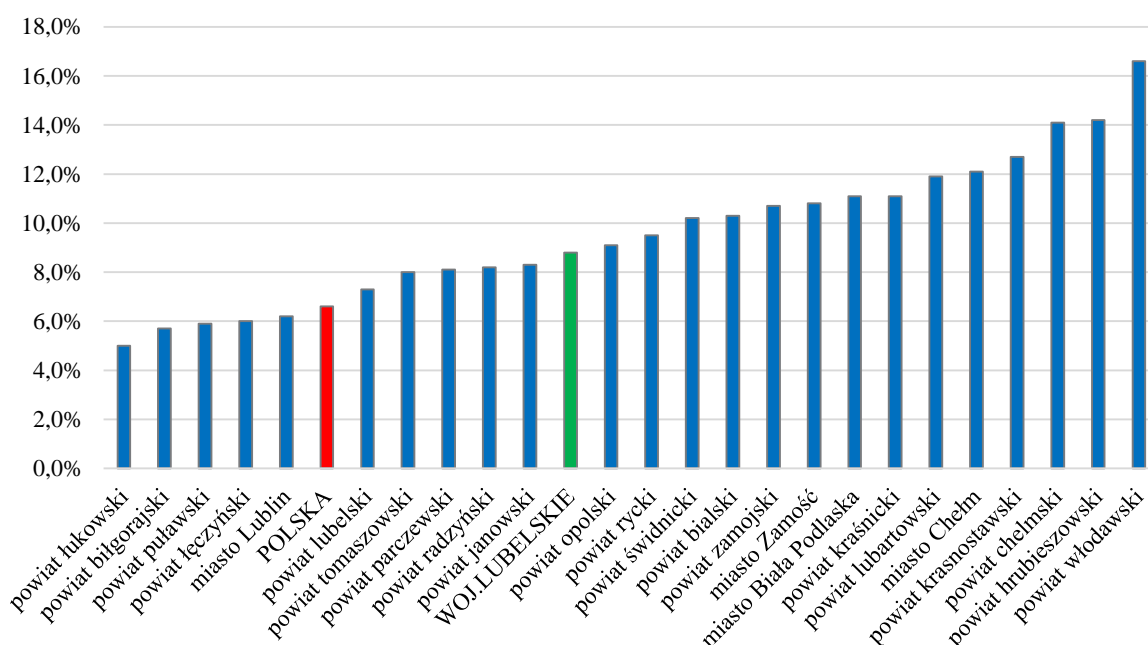
O zmianach, jakie nieustannie dokonują się na rynku pracy, świadczy także kształtowanie się udziału bezrobotnych w populacji aktywnej zawodowo, czyli **stopa bezrobocia**. Poziom tego wskaźnika jest ściśle związany z liczbą zarejestrowanych bezrobotnych. Jeżeli mamy do czynienia ze wzrostem rejestrujących się osób, również stopa bezrobocia rośnie i odwrotnie – przy spadku osób bezrobotnych odnotowuje się spadek stopy bezrobocia. Na koniec 2017 roku udział bezrobotnych zarejestrowanych w urzędach pracy województwa lubelskiego w populacji ludności aktywnej zawodowo **wyniósł 8,8%** i był **niższy o 1,5 pkt procentowego** niż

w 2016 roku. Województwo lubelskie pod względem wysokości stopy bezrobocia zajęło 4 miejsce

w kraju (licząc od najwyższej wartości).

Podobnie jak w kraju, w województwie lubelskim również jest duże zróżnicowanie przestrzenne bezrobocia. Do powiatów o najniższej stopie bezrobocia należą: powiat łukowski (5,0%), biłgorajski (5,7%) oraz puławski (5,9%). W najtrudniejszej sytuacji, gdzie stopa bezrobocia, niezmiennie od lat jest najwyższa, są powiaty: włodawski (16,6%), hrubieszowski (14,2%) oraz chełmski (14,1%).

Wykres 3. Stopa bezrobocia w powiatach województwa lubelskiego. Stan na 31.12.2017 r.

Źródło: Bezrobocie rejestrowane w województwie lubelskim w 2017 r., Urząd Statystyczny w Lublinie

Ponad **87,3%** zarejestrowanych bezrobotnych w województwie lubelskim to osoby w **szczególnej sytuacji na rynku pracy**. 27 maja 2014 roku weszła w życie nowelizacja ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2017 r., poz. 1065, z późn. zm.), która na nowo zdefiniowała kategorie osób bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Osobom tym przysługuje pierwszeństwo w skierowaniu do udziału w programach specjalnych.

Do tej kategorii osób zaliczane są osoby do 30 roku życia, powyżej 50 roku życia, niepełnosprawne, korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej, posiadające co najmniej

jedno dziecko do 6 roku życia, posiadające co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia oraz długotrwale bezrobotne.

Największy udział w ogólnej liczbie bezrobotnych stanowią osoby długotrwale bezrobotne (59,4%); do 30 roku życia (30,9%) oraz powyżej 50 roku życia (23,1%).

Niestety pomimo spadku bezrobocia, poprawy kondycji gospodarki oraz zwiększonego zapotrzebowania na pracowników problemem staje się znaczna ilość osób bezrobotnych pozostających bez pracy długotrwale. Dlatego też, aby pomóc wrócić tym osobom na rynek pracy i je zaktywizować, wojewódzkie urzędy pracy zgodnie z zapisami ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, dostały możliwość **zlecenia działań aktywizacyjnych dla osób pozostających bez pracy długotrwale z ustalonym profilem II lub III agencjom zatrudnienia**. Agencja zatrudnienia, legitymująca się doświadczeniem w świadczeniu usług pośrednictwa pracy, realizuje działania aktywizacyjne na rzecz osób bezrobotnych w celu podjęcia i utrzymania przez nie odpowiedniej pracy lub działalności gospodarczej. W okresie od 22.03.2017 r. do 18.12.2018 roku umowę o świadczenie działań aktywizacyjnych realizuje konsorcjum firm WYG International Sp. z o.o. i WYG HR Consulting Sp. z o.o. Działaniami zostały objęte osoby długotrwale bezrobotne z PUP w: **Białej Podlaskiej, Janowie Lubelskim, Kraśniku, Opolu Lubelskim oraz Puławach**. Działaniami agencji zatrudnienia zostanie objętych **1250 osób długotrwale bezrobotnych** (w tym 500 osób powyżej 30 roku życia, dla których określono II profil pomocy oraz 750 osób, dla których określono III profil pomocy). Każdy z powiatowych urzędów pracy skieruje po 250 osób bezrobotnych do realizatora. Łączna kwota umowy to 14 436 250 zł.

Realizator otrzyma 20% wynagrodzenia za przeprowadzenie diagnozy sytuacji osób bezrobotnych oraz zaplanowanie dla nich stosownych działań aktywizacyjnych a 80% „za efekt” w postaci doprowadzenia poszczególnej osoby bezrobotnej do zatrudnienia trwającego min. 14 dni a następnie utrzymanie przez nie zatrudnienia przez okres min.90 dni oraz min. 180 dni.

Zgodnie z umową wskaźnik skuteczności zatrudnieniowej, tj. doprowadzenie osoby bezrobotnej do zatrudnienia trwającego co najmniej 14 dni, wymagany od realizatora to 50%. Minimalny wskaźnik utrzymania w zatrudnieniu przez osoby bezrobotne przez 90 dni wynosi 45%.

Dodatkowo realizator ma obowiązek:

- ✓ utworzenia 5 punktów aktywizacyjnych – po jednym w każdym powiecie, w których obsługiwane będą osoby bezrobotne,
- ✓ zapewnienia każdemu uczestnikowi stałego doradcy – opiekuna osoby bezrobotnej,
- ✓ zapewnienia każdemu uczestnikowi min. 3 form aktywizacji,
- ✓ zapewnienia elastycznego czasu pracy i form kontaktu, które pozwolą uczestnikom na udział w aktywizacji w dogodnych terminach,
- ✓ zapewnienia zwrotu kosztów dojazdu dla osób spoza miejscowości, w którym znajduje się punkt aktywizacyjny,
- ✓ zapewnienia opieki nad dziećmi,
- ✓ zapewnienia dostępu do komputera, Internetu, nauki pisania CV.

Na koniec grudnia 2017 roku za przeprowadzenie diagnozy sytuacji oraz [zaplanowanie działań aktywizacyjnych dla 1215 osób](#) oraz za [doprowadzenie do zatrudnienia 26 osób](#), trwającego co najmniej 14 dni dokonano płatności na rzecz realizatora (2 866 461,80 zł).

Wojewódzki rynek pracy boryka się nie tylko z problemem długotrwałego bezrobocia, ale również ze znacznym [udziałem osób młodych bezrobotnych \(do 30 roku życia\)](#) w ogólnej liczbie bezrobotnych. Od kilku lat województwo lubelskie utrzymuje 1 miejsce wśród wszystkich województw w kraju pod względem udziału osób do 30 roku życia w ogólnej liczbie bezrobotnych. Jednocześnie w województwie lubelskim mamy do czynienia z dużym przestrzennym zróżnicowaniem bezrobocia młodych (do 30 roku życia) w ogólnej liczbie bezrobotnych.

Na koniec grudnia 2017 roku w powiatowych urzędach pracy województwa lubelskiego zarejestrowanych było [35131 osób bezrobotnych do 30 roku życia](#), tj. [30,9%](#) ogółu zarejestrowanych bezrobotnych (rok wcześniej [w grudniu 2016 roku](#) stanowili [32,7%](#) - 31 282 osoby).

Płynność bezrobocia

Wielkość bezrobocia na koniec okresu sprawozdawczego zależy przede wszystkim od liczby osób bezrobotnych, które napływają do rejestrów powiatowych urzędów pracy, ale także od tych, którzy z tych ewidencji zostali wyłączeni. Gdy napływ osób do bezrobocia przewyższa odpływ z rejestrów, mamy wtedy do czynienia ze wzrostem bezrobocia, natomiast w sytuacji odwrotnej ze zmniejszaniem się bezrobocia.

Analizując napływ i odpływ bezrobotnych z ewidencji urzędów pracy zwrócić należy uwagę na sezonowość rynku pracy, która ma wyraźne odzwierciedlenie w statystykach dotyczących liczby osób będących bez zatrudnienia. Ożywienie, które następuje wraz z nadejściem wiosny w rolnictwie, budownictwie czy turystyce, wiąże się ze zwiększoną liczbą wyłączeń z ewidencji oraz ofert pracy. Odwrotnie dzieje się w końcu roku.

W 2017 roku w powiatowych urzędach pracy zarejestrowało się **124 269 osób bezrobotnych (napływ)**, tj. o 6 995 osób mniej (o 5,3%) niż w 2016 roku.

Przez lata niekorzystną tendencją zarówno wojewódzkiego, jak i krajowego bezrobocia był sukcesywny wzrost powrotów do ewidencji. W 2017 roku nastąpiła zmiana i po raz pierwszy odnotowano spadek liczby osób ponownie rejestrujących się w powiatowych urzędach pracy. W 2017 roku udział rejestrujących się po raz kolejny wyniósł 82,4% wobec 82,7% w 2016 roku.

W 2017 roku z powiatowych urzędów pracy województwa lubelskiego wyrejestrowanych zostało łącznie 138 644 bezrobotnych. Podjęcie pracy przez 63 310 osób było najczęstszą przyczyną opuszczenia rejestrów przez bezrobotnych, co stanowiło 45,7% ogółu wyłączonych. Obok podejmowania zatrudnienia drugą najczęstszą przyczyną wyłączenia z rejestru bezrobotnych było nie potwierdzenie gotowości do pracy (w 2017 roku – 23 608 osób).

Liczbę podjęć pracy w 2016 r. oraz w poszczególnych kwartałach 2017 roku ilustruje tabela nr 1.

Tabela 1. Podjęcia pracy w województwie lubelskim

Wyszczególnienie		2016 r.	2017 r.				
			I kwartał	II kwartał	III kwartał	IV kwartał	Razem
Podjęcia pracy		68 366	13 833	16 063	16 551	16 863	63 310
z tego	niesubsydiowanej	53 611	10 857	11 500	12 800	13 081	48 238
	w tym pracy sezonowej	116	13	29	25	27	94

z tego	subsydiowanej	14 755	2 976	4 563	3 751	3 782	15 072
	prac interwencyjnych	2 385	689	849	712	435	2 685
	robót publicznych	1 564	396	793	356	182	1 727
	podjęcie działalności gospodarczej	2 649	268	851	496	631	2 246

Źródło: Sprawozdanie MRPiPS-01 „Sprawozdanie o rynku pracy”

Analizując dane przedstawione w powyższej tabeli zauważyć można, iż najmniejsze możliwości na znalezienie zatrudnienia mieli bezrobotni w I kwartale 2017 roku.

Aktywizacja bezrobotnych

Zmiany, które zaszły na rynku pracy przez ostatnie 20 lat dotyczyły również ewolucji metod i środków zaangażowanych w walkę z bezrobociem. Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy wprowadziła gruntowne zmiany. Przede wszystkim położono nacisk na szeroko pojętą aktywizację osób pozostających bez zatrudnienia oraz ograniczono długość wypłacanego zasiłku.

Obecnie Publiczne Służby Zatrudnienia działają w oparciu o znowelizowaną ustawę o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Zmiany przepisów, które weszły w życie 27 maja 2014 roku, wprowadziły nowe instrumenty wsparcia dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy, zarówno będących powyżej 50 roku życia, jak i młodych do 30 roku życia. Również pracodawcom pozwalają na obniżenie kosztów pracy dzięki dofinansowaniu zatrudniania bezrobotnych. Realizowane przez powiatowe urzędy pracy działania aktywizujące osoby bezrobotne są bardzo ważnym aspektem zwalczania bezrobocia w województwie lubelskim i zaspokajania potrzeb pracodawców.

W związku z tym osoby pozostające bez zatrudnienia jak i pracodawcy mogą skorzystać z szerokiej gamy istniejących instrumentów pracy:

- ✓ szkoleń,
- ✓ staży,
- ✓ prac interwencyjnych,
- ✓ robót publicznych,
- ✓ pożyczek na podjęcie działalności gospodarczej czy utworzenie miejsca pracy dla bezrobotnego,

- ✓ bonów: stażowych, szkoleniowych, zatrudnieniowych, na zasiedlenie,
- ✓ refundacji kosztów poniesionych na ubezpieczenie społeczne za bezrobotnych do 30 roku życia, którzy podejmują zatrudnienie po raz pierwszy w życiu,
- ✓ dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie bezrobotnego, który ukończył 50 rok życia,
- ✓ „grantu” na utworzenie stanowiska pracy w formie telepracy,
- ✓ świadczenia aktywizacyjnego za zatrudnienie rodzica powracającego na rynek pracy,
- ✓ Krajowego Funduszu Szkoleniowego, który wspomaga przekwalifikowanie lub aktualizację wiedzy i umiejętności osób pracujących (szczegółowe informacje dotyczące KFS umieszczone są we wcześniejszej części dokumentu).

Dzięki działaniom powiatowych urzędów pracy województwa lubelskiego w 2017 roku odnotowany został wyraźny spadek zarejestrowanych bezrobotnych.

Prace interwencyjne to zatrudnienie bezrobotnego przez pracodawcę zawsze na podstawie umowy o pracę, zawartej między pracodawcą a powiatowym urzędem pracy. Prace interwencyjne mogą być organizowane na każdym stanowisku, zarówno dla pracy umysłowej jak i fizycznej. Okres refundacji kosztów w ramach prac interwencyjnych jest różny (może być do 6 miesięcy, do 12 miesięcy, do 18 miesięcy, do 24 miesięcy lub do 4 lat).

W ciągu 2017 roku w ramach **prac interwencyjnych** zatrudniono **2685 osób bezrobotnych**, to o 300 osób więcej niż w 2016 roku. Spośród tych osób 1345 to kobiety, 1485 bezrobotnych było mieszkańcami wsi; 785 osób to osoby młode do 30 roku życia; 391 osób to bezrobotni powyżej 50 roku życia oraz 706 długotrwale bezrobotnych.

Roboty publiczne to zatrudnienie bezrobotnego nie dłużej niż 12 miesięcy przy wykonywaniu prac organizowanych przez powiaty (z wyłączeniem prac organizowanych w urzędach pracy), gminy, organizacje pozarządowe statutowo zajmujące się problematyką: ochrony środowiska, kultury, oświaty, kultury fizycznej i turystyki, opieki zdrowotnej, bezrobocia oraz pomocy społecznej, a także spółki wodne i ich związki, jeżeli prace te są finansowane lub dofinansowane ze środków samorządu terytorialnego, budżetu państwa, funduszy celowych, organizacji pozarządowych, spółek wodnych i ich związków.

Od lat większość skierowanych przez administrację pracy do tej formy aktywności zawodowej to mężczyźni.

W 2017 roku z tej formy aktywizacji skorzystało 1727 osób bezrobotnych, z czego 653 to kobiety. W odniesieniu do 2016 roku więcej o 163 osoby. Wśród tej grupy 362 osoby to bezrobotni do 30 roku życia, a 609 bezrobotnych to osoby powyżej 50 roku życia. 1234 bezrobotnych zatrudnionych w ramach robót publicznych było mieszkańcami wsi, a 596 osób miało status długotrwale bezrobotnych.

Staż jest to nabywanie przez osobę bezrobotną umiejętności praktycznych do wykonywania pracy, poprzez wykonywanie zadań w miejscu pracy, bez nawiązywania stosunku pracy między pracodawcą a skierowaną na staż osobą bezrobotną. Długość trwania stażu to okres nieprzekraczający 6 miesięcy, a w przypadku bezrobotnych do 30 roku życia do 12 miesięcy.

W 2017 roku w województwie lubelskim z ewidencji bezrobotnych wyłączonych zostało 16 011 osób bezrobotnych, które rozpoczęły staż. Jest to o 151 osób więcej niż w 2016 roku. Z powyższego instrumentu skorzystało również 8597 bezrobotnych zamieszkałych na wsi, 9628 osób do 30 roku życia, 1155 osób powyżej 50 roku życia oraz 5184 osoby długotrwale bezrobotne.

Szkolenia organizowane przez urzędy pracy adresowane do bezrobotnych stanowią istotną formę pomocy zarówno dla osób szukających pracy, jak i pracodawcy, gdy na rynku brakuje fachowców o poszukiwanych kwalifikacjach. Ta forma pomocy ma na celu podwyższenie jakości zasobów siły roboczej, i co się z tym wiąże, rozwój gospodarczy regionu. Dodatkowo szkolenia zwiększają konkurencyjność na rynku pracy i mobilizują do podejmowania działań niezbędnych do zdobycia zatrudnienia.

W 2017 roku dzięki powiatowym urządcom pracy szkolenia rozpoczęło 4049 osób bezrobotnych, tj. o 708 osób więcej niż w 2016 roku.

Prace społecznie użyteczne to instrument rynku pracy skierowany do osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku, które korzystają jednocześnie ze świadczeń pomocy społecznej. Prace te mogą być wykonywane do 10 godzin tygodniowo na terenie gminy, w której bezrobotny zamieszkuje lub przebywa. Z tego instrumentu w 2017 roku w województwie lubelskim skorzystało 1216 bezrobotnych, wobec 1460 osób w 2016 roku. Kobiety aktywizowane w ramach prac społecznie użytecznych stanowiły 58,3% wszystkich korzystających z tego instrumentu. Wśród 1216 osób będących na w/w pracach 1046 osób to długotrwale

bezrobotni, 629 osób mieszkało na wsi, 507 osób bezrobotnych miało ukończone 50 lat a 127 bezrobotnych nie ukończyło 30 roku życia.

[Przygotowanie zawodowe dorosłych](#) jest instrumentem aktywizacji zawodowej odbywającym się w formie praktycznej nauki zawodu dorosłych lub przyuczenia do pracy dorosłych. Realizowany jest bez nawiązania stosunku pracy z pracodawcą, według programu obejmującego nabywanie umiejętności praktycznych i wiedzy teoretycznej, zakończone egzaminem. W województwie lubelskim w 2017 roku, podobnie jak w 2016 i 2015 roku [żaden bezrobotny](#) nie rozpoczął tej formy aktywizacji.

Ze środków Funduszu Pracy mogą być również finansowane [pożyczki na podjęcie działalności gospodarczej](#) oraz [pożyczki na utworzenie stanowiska pracy dla bezrobotnego](#). Środki finansowe z tytułu pożyczki na działalność gospodarczą są wypłacane przez pośrednika finansowego, na podstawie harmonogramu, po zarejestrowaniu przez pożyczkobiorcę działalności gospodarczej. Pożyczka ta udzielana jest na podstawie umowy, na wniosek osoby, po przedstawieniu opisu i kosztorysu zamierzonej działalności gospodarczej, w wysokości określonej w umowie, nie wyższej jednak niż 20-krotna wysokość przeciętnego wynagrodzenia. Natomiast [pożyczka na utworzenie stanowiska pracy](#) dla bezrobotnego jest udzielana na podstawie umowy, na wniosek podmiotu, po przedstawieniu kosztorysu dotyczącego tworzonego stanowiska pracy, w wysokości określonej w umowie, nie wyższej jednak niż 6-krotna wysokość przeciętnego wynagrodzenia.

W 2017 roku w województwie lubelskim, dzięki wsparciu finansowemu z powiatowych urzędów pracy, [działalność gospodarczą rozpoczęło 2246 bezrobotnych](#), to o 403 osoby mniej niż w 2016 roku. Z danych statystycznych jasno wynika, iż częściej własną firmę zakładają bezrobotni mężczyźni (63,4%), osoby młode do 30 roku życia (1252 osoby założyły w 2017 roku działalność) czy zamieszkali na wsi (1095 osób bezrobotnych). Powiatowe urzędy pracy województwa lubelskiego z rejestrów bezrobotnych wyłączyły również 119 osób powyżej 50 roku życia i 512 długotrwale bezrobotnych, którzy również założyli działalność gospodarczą.

Po zmianie ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy pojawiły się [nowe instrumenty wsparcia](#) dla osób bezrobotnych, zarówno [młodych do 30 roku życia](#), jak i [osób w wieku 50+](#), a pracodawcom stworzono możliwości obniżenia kosztów pracy poprzez dofinansowanie zatrudniania tych osób. Dla każdej z tych grup przygotowano specjalne

rozwiązania dopasowane do indywidualnych potrzeb. Dodatkowe instrumenty adresowane tylko do osób bezrobotnych do 30 roku życia to: [bon szkoleniowy](#), [bon stażowy](#), [bon zatrudnieniowy](#) i [bon na zasiedlenie](#).

W ramach [bonu szkoleniowego](#) bezrobotnemu do 30 roku życia starosta finansuje koszty do wysokości 100% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, a bezrobotny pokrywa koszty przekraczające ten limit. Przyznanie i realizacja bonu szkoleniowego następuje na podstawie uprawdopodobnienia przez bezrobotnego podjęcia zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej.

W 2017 roku w województwie lubelskim [416 osób bezrobotnych](#), które nie ukończyły 30 roku życia rozpoczęły szkolenie w ramach [bonu szkoleniowego](#). Spośród tych 416 osób, 297 bezrobotnych mieszkało na wsi, a 79 osób było długotrwale bezrobotnych. W 2016 roku z tej formy aktywizacji skorzystało 356 młodych osób bezrobotnych.

Na wniosek bezrobotnego do 30 roku życia starosta może przyznać [bon stażowy](#) stanowiący gwarancję skierowania do odbycia stażu u pracodawcy wskazanego przez bezrobotnego na okres 6 miesięcy, o ile pracodawca zobowiąże się do zatrudnienia bezrobotnego po zakończeniu stażu przez okres 6 miesięcy. Staż odbywany w ramach bonu stażowego podlega zasadom

i ustaleniom dotychczas stosowanym do stażu odbywanego na podstawie art. 53 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. W ciągu całego 2017 roku z ewidencji bezrobotnych [wyłączono 81 osób do 30 roku życia](#), którzy rozpoczęli [staż w ramach bonu stażowego](#). Kobiety stanowiły 70,4% ogółu korzystających z bonu stażowego.

[Bon zatrudnieniowy](#) stanowi dla pracodawcy gwarancję refundacji części kosztów wynagrodzenia i składek na ubezpieczenia społeczne w związku z zatrudnieniem bezrobotnego do 30 roku życia, któremu powiatowy urząd pracy przyznał bon. Termin ważności bonu zatrudnieniowego określa starosta. Realizacja bonu zatrudnieniowego następuje na podstawie umowy zawieranej przez starostę z pracodawcą. W 2017 roku w ramach [bonu zatrudnieniowego 26 osób bezrobotnych](#) podjęło pracę, z tego 16 kobiet.

Bezrobotnemu do 30 roku życia starosta, na podstawie umowy, może przyznać [bon na zasiedlenie](#) w wysokości określonej w umowie, nie wyższej jednak niż 200% przeciętnego wynagrodzenia za pracę w związku z podjęciem przez niego poza miejscem dotychczasowego

zamieszkania zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej. Środki przyznane w ramach tego bonu przeznaczone są na pokrycie kosztów zamieszkania.

W województwie lubelskim w 2017 roku [bon na zasiedlenie otrzymało 2067 bezrobotnych](#) do 30 roku życia, w tym 957 kobiet. Natomiast [działalność gospodarczą w ramach bonu na zasiedlenie rozpoczęło 40 młodych bezrobotnych](#), z czego 42,5% stanowiły kobiety.

Jak już wcześniej wspomniano nowe przepisy dają możliwość obniżenia kosztów pracy dla pracodawców poprzez dofinansowanie zatrudniania osób młodych do 30 roku życia i bezrobotnych mających powyżej 50 lat.

Na podstawie art. 150f ustawy z dnia 25 września 2015 roku o zmianie *ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* (Dz.U. z 2017 r., poz.1065, z późn. zm.) starosta może zawrzeć umowę, na podstawie której [refunduje pracodawcy lub przedsiębiorcy przez okres 12 miesięcy część kosztów poniesionych na wynagrodzenia, nagrody oraz składki na ubezpieczenie społeczne skierowanych bezrobotnych do 30 roku życia](#), w wysokości uprzednio uzgodnionej, nieprzekraczającej jednak kwoty ustalonej jako iloczyn liczby zatrudnionych skierowanych bezrobotnych w miesiącu oraz kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującej w ostatnim dniu zatrudnienia każdego rozliczanego miesiąca i składek na ubezpieczenia społeczne od refundowanego wynagrodzenia. Pracodawca lub przedsiębiorca są obowiązani, stosownie do zawartej umowy, do utrzymania w zatrudnieniu w pełnym wymiarze czasu pracy skierowanego bezrobotnego przez okres, za który dokonywana jest [refundacja, tj. 12 miesięcy, oraz przez okres 12 miesięcy po zakończeniu tej refundacji](#).

Innym możliwym wsparciem dla pracodawcy, zgodnie z artykułem 60c *ustawy o promocji....* [jest refundacja pracodawcy kosztów poniesionych na składki na ubezpieczenie społeczne należne od pracodawcy za skierowanych do pracy bezrobotnych do 30 roku życia, którzy podejmują zatrudnienie po raz pierwszy w życiu](#). Wówczas refundacja kosztów poniesionych na składki na ubezpieczenia społeczne przysługuje przez okres 12 miesięcy w kwocie określonej w umowie, nie wyższej jednak niż połowa minimalnego wynagrodzenia za pracę miesięcznie obowiązującego w dniu zawarcia umowy, za każdego zatrudnionego bezrobotnego. Pracodawca jest obowiązany do dalszego zatrudnienia skierowanego bezrobotnego przez okres 6 miesięcy po zakończeniu okresu refundacji kosztów poniesionych na składki na ubezpieczenia społeczne.

W 2017 roku, w województwie lubelskim, [1 osoba bezrobotna](#) podjęła pracę subsydiowaną w ramach refundacji składek na ubezpieczenie społeczne.

Starosta może na podstawie zawartej umowy, przyznać pracodawcy [dofinansowanie wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego, który ukończył 50 rok życia](#). Dofinansowanie takie jest możliwe przez okres 12 lub 24 miesięcy. Pracodawca zatrudniając bezrobotnego, [który ukończył 50 lat, a nie ukończył 60 lat](#) otrzyma [dofinansowanie przez 12 miesięcy](#) pod warunkiem dalszego zatrudnienia skierowanego bezrobotnego po upływie okresu dofinansowania wynagrodzenia przez 6 miesięcy.

Natomiast jeżeli [pracodawca zatrudni bezrobotnego, który ukończył 60 lat](#) otrzyma [dofinansowanie wynagrodzenia przez 24 miesiące](#). W tym przypadku przedsiębiorca jest obowiązany do dalszego zatrudnienia skierowanego bezrobotnego po upływie okresu przysługiwania dofinansowania wynagrodzenia przez okres 12 miesięcy.

Powiatowe urzędy pracy województwa lubelskiego, [w ciągu 2017 roku](#) dokonały dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego powyżej 50 roku życia [327 osobom bezrobotnym](#), z czego 110 to kobiety.

Nowością w ustawie jest instrument wsparcia zwany „[grantem](#)” [na utworzenie stanowiska pracy w formie telepracy](#) dla skierowanego bezrobotnego rodzica powracającego na rynek pracy i posiadającego co najmniej jedno dziecko w wieku 6 lat lub bezrobotnego sprawującego opiekę nad osobą zależną, który w okresie 3 lat przed rejestracją w urzędzie pracy zrezygnował z zatrudnienia z uwagi na konieczność wychowywania dziecka lub opieki nad osobą zależną.

[Grant przysługuje](#) w kwocie określonej w umowie zawartej ze starostą, nie wyższej jednak niż 6-krotność minimalnego wynagrodzenia za pracę. W tym przypadku pracodawca, czy też przedsiębiorca obowiązany jest do utrzymania zatrudnienia skierowanego bezrobotnego przez 12 miesięcy w pełnym wymiarze czasu pracy lub przez 18 miesięcy w połowie wymiaru czasu pracy.

W 2017 roku, podobnie jak w 2016 roku, żaden bezrobotny nie został zatrudniony w ramach grantu na telepracę.

Inną formą aktywizacji bezrobotnego rodzica powracającego na rynek pracy po przerwie związanej z wychowywaniem dziecka jest [świadczenie aktywizacyjne](#).

Zainteresowany pracodawca może, na podstawie umowy ze starostą przyznać świadczenie aktywizacyjne za zatrudnienie w pełnym wymiarze czasu pracy skierowanego bezrobotnego rodzica powracającego na rynek pracy po przerwie związanej z wychowywaniem dziecka lub bezrobotnego sprawującego opiekę nad osobą zależną. Tutaj, podobnie jak w przypadku „grantu”, świadczenie przyznawane jest na okres 12 lub 18 miesięcy. Świadczenie aktywizacyjne wypłacane jest przez 12 miesięcy w wysokości połowy minimalnego wynagrodzenia pod warunkiem utrzymania dalszego zatrudnienia skierowanego bezrobotnego przez okres 6 miesięcy po upływie okresu przysługiwania świadczenia aktywizacyjnego.

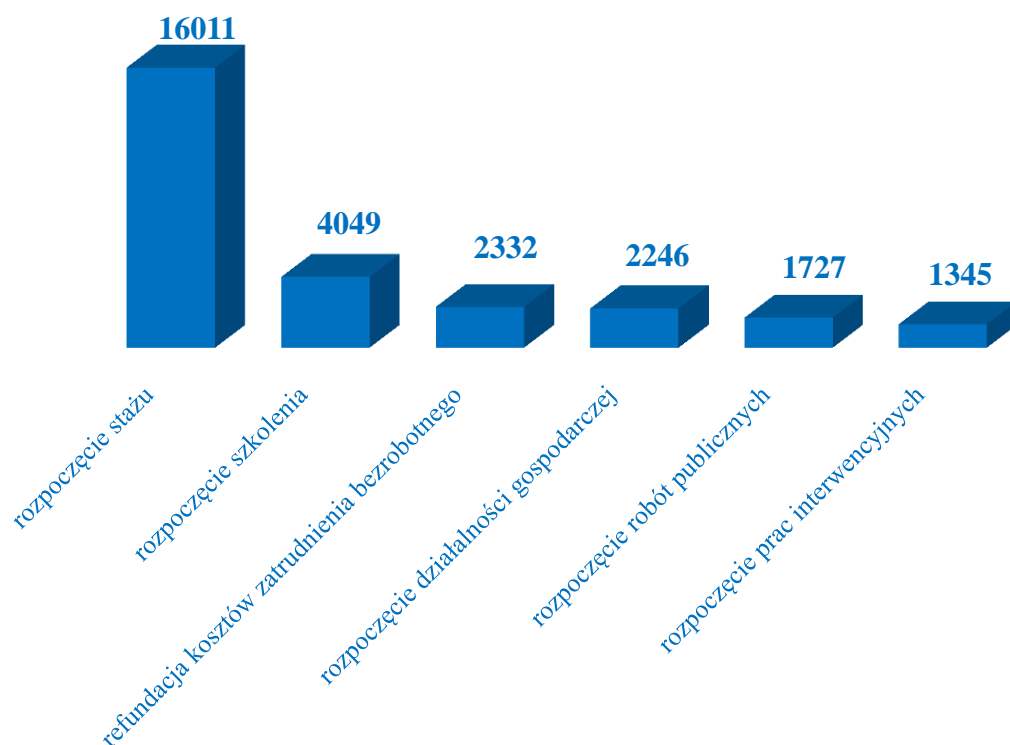
Przez 18 miesięcy wypłacane świadczenie jest w wysokości 1/3 minimalnego miesięcznego wynagrodzenia za pracę za skierowanego bezrobotnego pod warunkiem utrzymania dalszego zatrudnienia bezrobotnego przez 9 miesięcy po upływie okresu przysługiwania świadczenia aktywizacyjnego.

Z danych statystycznych za 2017 rok wynika, że w omawianym czasie żaden bezrobotny nie został zatrudniony w ramach świadczenia aktywizacyjnego.

Pomocą finansową udzielaną pracodawcom przez powiatowe urzędy pracy jest refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy i zatrudnienie na tym stanowisku skierowanego bezrobotnego. Taką refundację otrzyma podmiot, jeżeli zobowiąże się do zatrudnienia na wyposażonym lub doposażonym stanowisku w pełnym wymiarze czasu pracy skierowanego bezrobotnego przez okres 24 miesięcy oraz do utrzymania w tym czasie stanowiska pracy utworzonego w związku z przyznaną refundacją. Zatrudnienie osoby bezrobotnej w tym przypadku możliwe jest dopiero, gdy zostanie pozytywnie rozpatrzony przez urząd wniosek, podpisana umowa z urzędem dotycząca warunków refundacji oraz dokonane zostaną wszystkie zakupy.

Jak wynika z analizy danych, w województwie lubelskim, w 2017 roku dokonano refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego za 2332 osoby bezrobotne, z czego 859 to kobiety. W porównaniu z 2016 rokiem jest to o 12 osób mniej.

Wykres 4. Najliczniejsze formy aktywizacji w województwie lubelskim w 2017 roku

Źródło: Sprawozdanie MRPiPS-01 „Sprawozdanie o rynku pracy”

Kolejnym pozytywnym sygnałem z rynku pracy jest zdecydowanie niższa, w porównaniu z 2016 rokiem, liczba zgłoszonych i zarazem zwolnionych przez pracodawców osób. Z winy zakładu, pracę w województwie lubelskim w 2017 roku utraciły 422 osoby (tj. o 424 osoby mniej niż w roku 2016), w tym 17 (4,0%) pracowników zwolnionych zostało z sektora publicznego i 405 (96,0%) z sektora prywatnego.

Natomiast na koniec 2017 roku w rejestrach urzędów pracy pozostawało 2530 osób, które utraciły pracę z przyczyn dotyczących pracodawcy w tym 54,3% to kobiety. Stanowili oni 3,1% w stosunku do ogólnej liczby bezrobotnych (w roku wcześniejszym 3,5%).

Należy tu dodać, iż jednym z powodów utraty zatrudnienia jest likwidacja czy upadłość firmy. Dlatego na podstawie ustawy z dnia 13 lipca 2006 roku o ochronie roszczeń pracowniczych

w razie niewypłacalności pracodawcy (Dz.U. z 2016 r.) **Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych** realizuje wypłatę świadczeń pracowniczych niezaspokojonych

przez niewypłacalnych pracodawców, a także windykuje wypłacane świadczenia. Warunkiem wypłaty świadczeń pracowniczych ze środków FGŚP jest zaistnienie w stosunku do pracodawcy – niewypłacalności w rozumieniu ustawy o ochronie roszczeń (...), dlatego skala wypłat świadczeń zarówno w ujęciu ilościowym jak i wartościowym, uzależniona jest od kondycji ekonomicznej podmiotów gospodarczych usytuowanych w poszczególnych województwach. O środki na wypłatę świadczeń pracowniczych może wystąpić niewypłacalny pracodawca, składając wykazy niezaspokojonych roszczeń: zbiorczy lub uzupełniający. Jeżeli niewypłacalny pracodawca tego nie uczyni w ustawowo określonym terminie, o wypłatę świadczeń może wystąpić wnioskodawca indywidualny.

W 2017 roku do Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Lublinie wpłynęło **12 wykazów oraz 248 wniosków indywidualnych**. Wypłacono świadczenia wskazane w 8 wykazach i 79 wnioskach, które dotyczyły należności pracowniczych niezaspokojonych przez 21 niewypłacalnych pracodawców. Najczęstszą przyczyną odmowy wypłat świadczeń był brak ustawowej niewypłacalności pracodawcy. W ciągu 2017 roku wypłacono kwotę 2 982,3 tys. zł, **zaspokajając tym samym należności pracownicze 342 osób**. Kwota wypłaconych świadczeń pracowniczych utrzymuje się na poziomie wypłat z 2016 roku, wykazując lekką tendencję spadkową.

Natomiast jeżeli chodzi o dochodzenie zwrotu wypłaconych świadczeń to windykacja prowadzona jest z majątku niewypłacalnych pracodawców, ich następców prawnych lub też osób trzecich, odpowiedzialnych za długi niewypłacalnych pracodawców. Jest to proces skomplikowany, długotrwały i nie zawsze skuteczny. Z natury rzeczy, windykacja FGŚP może zostać wszczęta po wypłacie świadczeń, co oznacza, że od samego początku jest ona skierowana do majątku dłużnika niewypłacalnego. Skuteczność windykacji zależy przede wszystkim od realnej wartości posiadanego przez dłużnika majątku, możliwości jego zbycia oraz stopnia zabezpieczenia rzeczowego ustanowionego wcześniej na tymże majątku przez innych niż Fundusz wierzycieli.

W 2017 roku zwindykowano kwotę 1 134,3 tys. zł, wykonując tym samym ustalony plan windykacji. Spłata należności stanowi efekt podjętych wcześniej działań prowadzonych, zarówno w trakcie postępowań upadłościowych jak i egzekucyjnych. Przeważająca kwota spłaty pochodzi od dłużników będących w stanie upadłości i tendencja ta widoczna była także w latach ubiegłych.

W 2017 roku Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej umorzył należności Funduszu w kwocie 4 624,4 tys. zł przypadające od 28 dłużników Funduszu. W stosunku do tych dłużników wyczerpane zostały wszelkie przewidziane prawem procedury windykacyjne, a nieściągalność pozostałych do zapłaty należności nie budziła wątpliwości. Proces umorzenia nieściągalnych należności ma na celu bieżące urealnianie ogólnego stanu należności Funduszu. Plan umorzeń należności FGŚP ustalony na 2017 r. został wykonany.

Ponadto, w roku 2017 ze środków Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, na podstawie ustawy z dnia 11 października 2013 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z ochroną miejsc pracy, wypłacono kwotę 123,3 tys. zł. Wypłaty świadczeń nastąpiły w wyniku realizacji umowy zawartej w 2016 roku. Zgodnie z ww. ustawą, w 2017 roku brak było podstaw prawnych do zawierania z przedsiębiorcami nowych umów o wypłatę świadczeń pracowniczych przysługujących w okresie przestoju ekonomicznego lub obniżonego wymiaru czasu pracy.

Zapotrzebowanie na pracowników

Zmiany liczby ofert pracy jakimi dysponują powiatowe urzędy pracy mają wyraźnie sezonowy charakter i ulegają corocznym wahaniom. W 2017 roku odnotowano wzrost oferowanych przez pracodawców wolnych miejsc pracy i aktywizacji zawodowej o 5,7% (tj. o 3714) w odniesieniu do 2016 roku. Zdecydowana większość ofert zatrudnienia pochodzi z sektora prywatnego, stanowią one 82,8% wszystkich ofert, pozostających w dyspozycji administracji pracy.

Analiza ofert pracy zgłoszonych do urzędów pracy w województwie lubelskim wykazuje, że nie pokrywają one zapotrzebowania wynikającego z napływu osób bezrobotnych.

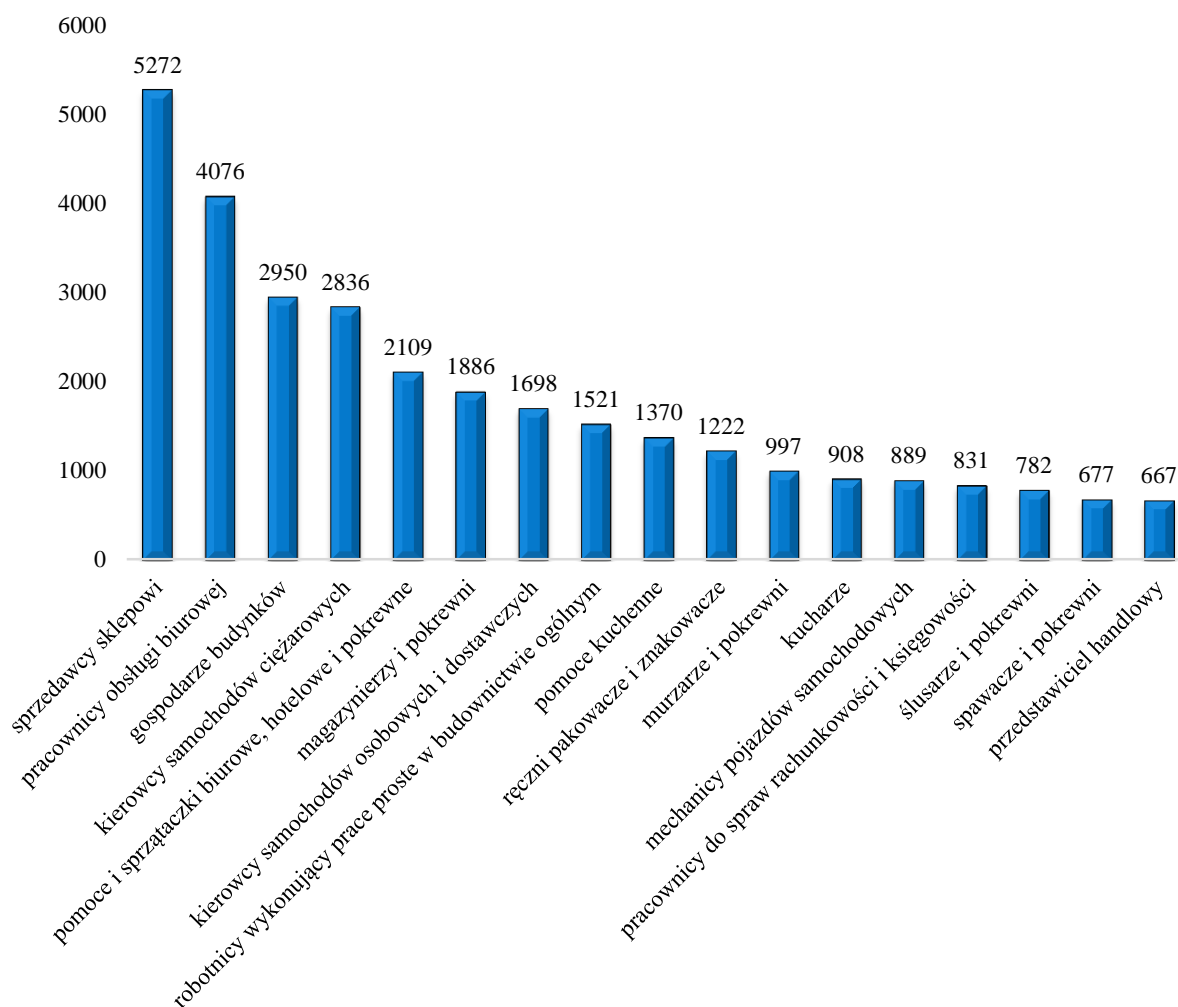
Tabela 2. Wolne miejsca pracy i aktywizacji zawodowej

Rok / kwartał	Liczba ofert pracy		Liczba ofert pracy do pracy subsydiowanej	Liczba ofert dla niepełnosprawnych	Liczba ofert dla osób do 12 m-cy od ukończenia nauki	Liczba ofert z sektora prywatnego	Liczba ofert z sektora publicznego
	Ogółem	Wzrost/spadek					
2017	69209	+3714	29112	1998	850	57290	11919
I kwartał	17092	+2376	9644	480	192	13347	3745
II kwartał	16965	-127	7746	554	283	14509	2456
III kwartał	19128	+2163	6864	492	241	15734	3394

IV kwartał	16024	-3104	4858	472	134	13700	2324
------------	-------	-------	------	-----	-----	-------	------

Z danych statystycznych przesłanych przez powiatowe urzędy pracy województwa lubelskiego, w 2017 roku pracodawcy chcieli zatrudnić: sprzedawców sklepowych (5272 oferty zgłoszone w 2017 roku), pracowników biurowych (4076 ofert), gospodarzy budynków (2950 ofert), kierowców samochodów ciężarowych (2836 ofert) oraz pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i pokrewne (2109 ofert).

Wykres 5. Zapotrzebowanie na pracowników zgłoszone do powiatowych urzędów pracy woj. lubelskiego w 2017 roku

Źródło: Sprawozdanie Załącznik nr 3 do MRPiPS-01 „Bezrobotni oraz wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej według zawodów i specjalności”

Przystąpienie Polski do Unii Europejskiej przyczyniło się do otwarcia zagranicznych rynków pracy i dało możliwość podjęcia pracy Polakom poza krajem zamieszkania. By wspierać i umożliwić swobodny przepływ pracowników między krajami Unii powołana została **Europejska Sieć Pośrednictwa Pracy, zwana EURES**. W 2017 roku do Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Lublinie **wpłynęły 494 oferty pracy na ogólną liczbę 3597 stanowisk** dla Polaków poszukujących pracy za granicą. **259 spośród tych ofert**, to propozycje zatrudnienia **w Niemczech**. Liczba ta stanowi **ponad 52% wszystkich ofert** pracy zarejestrowanych w wojewódzkich urzędach pracy. W omawianym czasie WUP w Lublinie otrzymał oferty zatrudnienia za granicą (skierowane zarówno do kobiet jak i mężczyzn) w następujących zawodach:

Austria: kucharz, cukiernik, stolarz, regipsiarz, pracownik budowlany, płytkarz, tynkarz, cieśla, parkieciarz, operator żurawia, murarz, kamieniarz, elektromonter, szklarz, pomocnik ślusarza, mechanik samochodów ciężarowych, mechanik maszyn rolniczych, laminarz, kierownik produkcji tworzyw sztucznych, robotnik leśny, kosmetolog, elektryk, automatyk, pracownik drogowy,

Belgia: mechanik wózków bramowych, inżynier przemysłowy, konserwator, elektryk dźwigowy, mechanik urządzeń chłodniczych, projektant konstrukcji metalowych, stolarz, operator żurawia, mechanik maszyn rolniczych, kierowca śmieciarki, blacharz, mechanik samochodów ciężarowych, pracownik do montażu płyt karton – gips, pracownik do elewacji zewnętrznych, pracownik produkcji, piekarz, pracownik do pakowania sadzonek truskawek, hydraulik, ogrodnik, starszy projektant aplikacji dla stron internetowych, tynkarz, technik elektryk, operator wysięgnika, technik okablowania, technik oświetlenia,

Czechy: operator maszyny drukarskiej, operator wózka widłowego, drukarz offsetowy, przedstawiciel handlowy, pracownik montażu, elektryk, projektant, mechanik maszyn, obsługa klienta, tokarz CNC, pracownik młyna, pracownik obsługi sklepu internetowego,

Chorwacja: animator turystyczny, animator,

Dania: dyspozytor w warsztacie,

Estonia: kierowca C+E,

Finlandia: operator CNC, spawacz, malarz przemysłowy, pracownik szklarni, pracownik farmy, monter izolacji,

Francja: menadżer pubu,

Hiszpania: ślusarz narzędziowy, kelner, kucharz, personel sprzątający, animator sportowy, artysta estradowy, instruktor fitness, tancerz,

[Holandia](#): uprawa kwiatów, pracownik do ścinania brokułów, zbiór malin, truskawek i pora, zbiór sałaty i kapusty, pracownik pieczarkarni, zbiór szparagów, pracownik rolny, pracownik produkcji, zbiór borówki, młodszy handlowiec, dojarz, sortowanie kwiatów, zbiór kwiatów, zbiór wiśni i jabłek, pakowanie truskawek, spawacz aluminium, ścinanie kalafiorów, monter rusztowań, masażysta, tynkarz, dekarz, pracownik szklarni, pracownik do pakowania pomidorów, przycinanie drzew owocowych, operator maszyn, kierowca ciężarówki, uprawa orchidei, elektryk,

[Irlandia](#): rozbieracz, wykrawacz, rzeźnik, operator produkcji,

[Lichtenstein](#): blacharz, regipsiarz, monter urządzeń grzewczych, dekarz,

[Litwa](#): technolog, specjalista ds. rejestracji produktów leczniczych, menager ds. eksportu, dziwiarz,

[Łotwa](#): obsługa klienta,

[Malta](#): kierowca autobusu,

[Niemcy](#): serwisant w branży samochodowej, logistyk, pracownik produkcji, stolarz, piwowar, kontroler jakości, elektryk budowlany, ślusarz, lakiernik, monter instalacji grzewczych, monter klimatyzacji, kucharz, sprzedawca, kelner, operator maszyn, dysponent, pracownik gospodarczy, sprzątaczką, pomoc kuchenna, pracownik hotelu, spawacz, pracownik budowlany, operator wózka widłowego, operator betoniarki, malarz natryskowy, murarz, blacharz, monter instalacji budowlanych, operator dźwigu, zbrojarz, wulkanizator, projektant systemów, projektant sieci elektrycznej, kierownik budowy, piekarz, brygadzysta, operator koparki, produkcja samochodów, narzędziowiec, mechatronik, komisjoner, pracownik McDonald's, dojarz, drukarz, płytkarz, formierz, ogrodnik, mechanik samochodowy, pracownik restauracji, opiekun, pracownik do obróbki metalu, monter instalacji sanitarnych, mechatronik, mechanik maszynowy, elektronik, automatyk, barman, recepcjonista, fizjoterapeuta, chef de rang, pokojowa, pielęgniarka, monter rurociągów, brukarz, operator koparko – ładowarki, doradca techniczny, sprzątacznik maszyn przemysłowych, operator cnc, operator maszyn budowlanych, mechanik maszyn, kierowca C+E, dyspozytor w warsztacie, architekt, pomocnik w gospodarstwie rolnym, pracownik działu kalkulacji, manager projektu, strażak, monter regałów sklepowych, pracownik kancelarii podatkowej, monter płotów i ogrodzeń, przedstawiciel handlowy, ślusarz narzędziowy, technik mechanik, elektryk, pracownik robót ziemnych, technik elektronik, elektryk szaf sterowniczych, pomocnik w piekarni, monter rurociągów, monter instalacji wentylacyjnych, pracownik basenu, doradca techniczny, pracownik gospodarczy, tokarz, tapicer meblowy, rekruter, pomocnik w fabryce obuwia, logistyk, fryzjer, monter schodów, operator maszyny do cięcia laserowego, obsługa

klienta, pracownik administracyjno – biurowy, farmaceuta, pracownik do obsługi salonu gier, dekarz, specjalista ds. przedsiębiorstw kąpielowych, ratownik,

Norwegia: stolarz, kucharz, betoniarz, szef kuchni, hydraulik, piekarz w pizzerii, murarz, glazurnik, brukarz, mechanik pojazdów ciężarowych, elektryk, kierowca C+E, malarz samochodowy, pracownik leśny,

Portugalia: zbiór malin,

Słowacja: kelner, kucharz, pracownik magazynu,

Słowenia: inżynier energetyki, dentysta, kucharz,

Szwajcaria: kelner,

Szwecja: spawacz, lakiernik samochodowy, zbiór truskawek, kucharz, specjalista ds. systemów światłowodowych, szef kuchni, mechanik samochodów ciężarowych,

Wielka Brytania: pracownik produkcji, opiekun, pielęgniarka, kierownik projektu, kierownik sekcji, operator produkcji, magazynier, stolarz, rzeźnik, obsługa klienta call center, ślusarz, kierowca C+E. krawiec, zbiór szparagów,

Włochy: animator czasu wolnego, pracownik kuchni i restauracji.

Aby dotrzeć do szerszego grona odbiorców 17 lutego 2017 roku odbyła się [kolejna edycja Targów Pracy](#) organizowanych przez Targi Lublin S.A. we współpracy z Wojewódzkim Urzędem Pracy w Lublinie. Zwiedzający mieli okazję zapoznać się z ofertami regionalnych pracodawców, urzędów pracy, biur pośrednictwa pracy, agencji zatrudnienia, firm doradztwa personalnego oraz instytucji sektora finansów publicznych. Dużym zainteresowaniem cieszyły się warsztaty „Czas na przedsiębiorczość”, „Sfery kariery” oraz „Bezpieczne wyjazdy do pracy za granicę” przeprowadzone przez pracowników wydziału Pośrednictwa Pracy oraz Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej WUP w Lublinie. Podczas wspomnianego wydarzenia doradcy EURES udzielali informacji na temat warunków życia i pracy w krajach UE/EOG, możliwości zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej oraz świadczeń z tytułu bezrobocia, a także promowali oferty pracy w krajach UE/EOG. Ponadto na prośbę pracodawców zagranicznych zostały zorganizowane i przeprowadzone rozmowy rekrutacyjne na stanowisko pracownika leśnego w Szwecji – w spotkaniu uczestniczyło 17 osób, z czego 9 otrzymało wstępną propozycję zatrudnienia oraz na stanowisko pracownika rolnego oraz pracownika produkcji w Holandii – w spotkaniu tym wzięło udział 25 osób, z czego 24 podjęły zatrudnienie.

Ponadto 13 listopada 2017 roku w ramach [Europejskich Dni Pracodawców](#), został zorganizowany panel dyskusyjny poświęcony tematyce zatrudniania cudzoziemców. Do udziału w dyskusji z udziałem m.in. przedstawicieli Ministerstwa Rodziny Pracy i Polityki Społecznej, Straży Granicznej, powiatowych urzędów pracy oraz Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego, zostali zaproszeni lokalni pracodawcy, którzy na co dzień zgłaszają rosnące zapotrzebowanie i zainteresowanie pracownikami zza wschodniej granicy. Głównym zagadnieniem, które wywołało burzliwą wymianę zdań, zarówno wśród uczestników dyskusji, jak i zasiadających na sali słuchaczy, były kwestie związane z wchodzącymi od 1 stycznia 2018 roku zmianami w przepisach dotyczących zatrudniania cudzoziemców.

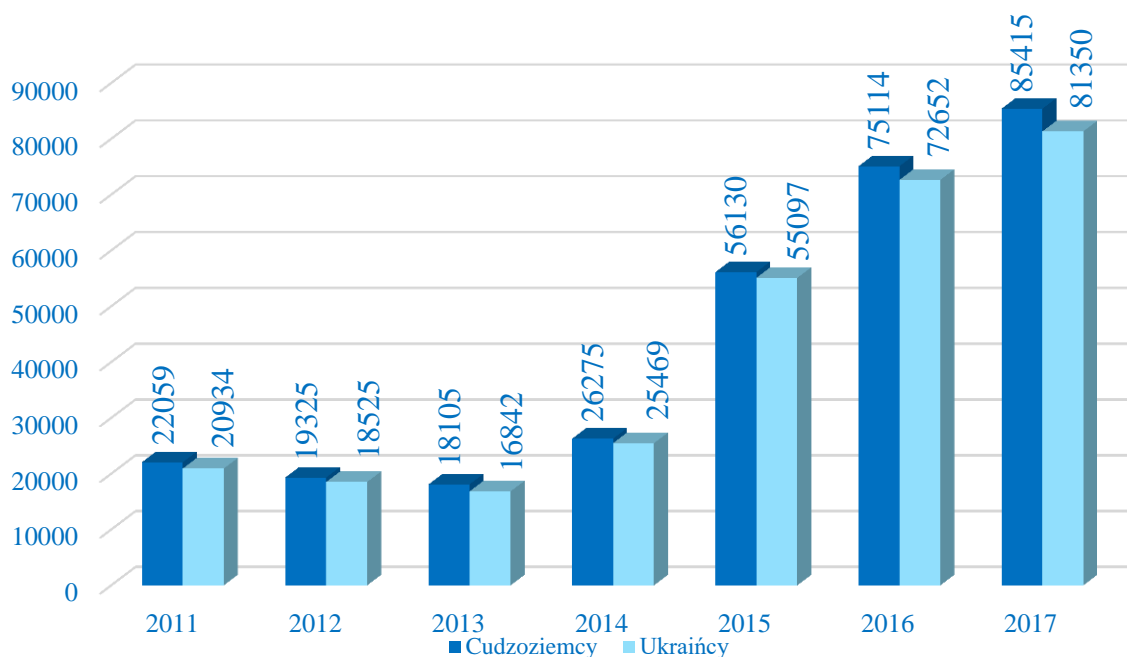
Zatrudnianie cudzoziemców

Utrzymująca się poprawa sytuacji na rynku pracy oraz migracje rodaków w poszukiwaniu pracy za granicą spowodowały, iż pracodawcy mają coraz większy problem z obsadzeniem wakatów w swoich firmach. Korzystnym rozwiązaniem w tej sytuacji może być zatrudnienie pracowników ze Wschodu (krajów trzecich), wśród których przodują obywatele Ukrainy, którzy ze względu na niestabilną sytuację polityczno-gospodarczą w swoim kraju szukają możliwości zatrudnienia m.in. w Polsce.

Obywatele Ukrainy stanowią najliczniejszą grupę imigrantów zarobkowych w Polsce, a także, zwłaszcza na bliskie sąsiedztwo, na terenie Lubelszczyzny.

Skalę tego krótkoterminowego (do 6 miesięcy w ciągu roku) zatrudnienia obrazują [dane dotyczące liczby oświadczeń podmiotów o zamiarze powierzenia pracy cudzoziemcowi, rejestrowane w powiatowych urzędach pracy](#).

Wykres 6. Liczba zarejestrowanych Oświadczeń o zamiarze powierzenia pracy cudzoziemcowi w województwie lubelskim

W roku 2015 w woj. lubelskim odnotowano ponad dwukrotny wzrost liczby rejestrowanych oświadczeń (z 26 tys. w 2014r. do ponad 55 tys. w 2015), a w 2017 roku liczba ta osiągnęła 85415, przewyższając liczbę wszystkich zarejestrowanych w 2015 r. oświadczeń. Wskazuje to na ciągły trend wzrostowy w zatrudnieniu cudzoziemców na lokalnym rynku pracy.

Najwięcej oświadczeń rejestrowanych jest w powiecie: opolskim, kraśnickim, puławskim oraz lubelskim. Aż 95% oświadczeń dotyczy zamiaru powierzenia pracy obywatelom Ukrainy.

W przypadku powiatów łukowskiego oraz białskiego liczącą się grupą cudzoziemców są obywatele Białorusi – w Białej Podlaskiej liczba zarejestrowanych oświadczeń dla obywateli Białorusi stanowi ok. 40% wszystkich zarejestrowanych tym rejonie; w Łukowie – ok. 20%.

Ukraińcy zazwyczaj redukują braki pracownicze w gospodarstwach domowych, a także w sektorze budowlanym, rolniczym, transporcie czy handlu. Wykwalifikowani pracownicy migrujący do Polski to głównie informatycy, artyści, nauczyciele i pracownicy medyczni. Dobrze opłacane zawody stanowią jednak niewielki odsetek wśród wszystkich pracujących, a zdecydowana większość to wykwalifikowani robotnicy i osoby wykonujące proste prace.

Tabela 3. Liczba zarejestrowanych oświadczeń o zamiarze powierzenia wykonywania pracy cudzoziemcowi w 2017 roku

Wyszczególnienie	Białoruś	Rosja	Ukraina	Mołdowa	Gruzja	Armenia	Razem
PUP Biała Podlaska	1324	32	1566	59	48	3	3032
PUP Biłgoraj	2	3	4602	16	0	1	4624
PUP Chełm	12	4	1108	2	0	0	1126
PUP Hrubieszów	5	0	1354	33	0	0	1392
PUP Janów Lubelski	0	0	869	0	0	0	869
PUP Krasnystaw	2	1	685	0	0	0	688
PUP Kraśnik	28	2	10912	76	35	8	11061
PUP Lubartów	47	5	4257	26	1	6	4342
MUP Lublin	401	71	18835	192	47	37	19583
PUP Lublin	31	40	5074	16	13	16	5190
PUP Łęczna	19	2	1535	0	1	0	1557
PUP Łuków	861	23	3773	5	4	4	4670
PUP Opole Lubelskie	31	8	12325	7	5	5	12381
PUP Parczew	12	10	1991	0	34	0	2047
PUP Puławy	35	8	5956	11	0	5	6015
PUP Radzyń Podlaski	116	2	411	13	0	0	542
PUP Ryki	28	2	1615	1	0	0	1646
PUP Świdnik	13	2	1867	0	18	22	1922
PUP Tomaszów Lubelski	3	0	1355	0	0	0	13588
PUP Włodawa	8	0	190	2	0	0	200
PUP Zamość	49	11	1070	39	0	1	1170
Ogółem	3027	226	81350	498	206	108	85415

Ponadto pracodawcy borykający się z problemem zrekrutowania pracowników mogą w ramach obowiązujących przepisów zatrudnić cudzoziemców na podstawie zezwoleń na pracę. Wydawanie zezwoleń na zatrudnienie cudzoziemców na terytorium Polski odbywa się w trybie wydawania decyzji administracyjnych przez Wojewodę właściwego ze względu na siedzibę/miejsce działania pracodawcy i wszczynane jest na pisemny wniosek podmiotu powierzającego wykonywanie pracy cudzoziemcowi.

System zabezpieczenia społecznego

Skalę migracji zarobkowych mieszkańców województwa lubelskiego do krajów Unii Europejskiej na przestrzeni kilkunastu ostatnich lat odzwierciedlają m.in. dane dotyczące świadczeń z tytułu bezrobocia, realizowane w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. Koordynacja ta odbywa się na zasadzie sumowania okresów zatrudnienia i okresów ubezpieczenia dla uzyskania uprawnień do świadczeń z tytułu bezrobocia (dokument przenośny U1, SED U002 i U017) oraz eksportu świadczeń w trakcie poszukiwania pracy w innym państwie członkowskim z zachowaniem prawa do zasiłku dla bezrobotnych przez okres od trzech do sześciu miesięcy (dokument przenośny U2i SED U008).

W ciągu 2017 roku Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie, działając z upoważnienia Marszałka Województwa Lubelskiego, [wydał 4 dokumenty przenośne U2](#) dla osób wyjeżdżających

z Polski w celu poszukiwania pracy, które przez okres od trzech do sześciu miesięcy będą mogły pobierać przyznany w Rzeczypospolitej Polskiej zasiłek dla osób bezrobotnych [oraz 1 decyzję o odmowie](#) zachowania prawa do zasiłku nabytego w Rzeczypospolitej Polskiej.

W omawianym okresie do tutejszego urzędu [wpłynęło 451 dokumentów przenośnych U2](#) dla osób, które przyjechały do Polski w celu poszukiwania pracy i transferowały do Polski swoje zasiłki z państw członkowskich UE/EOG lub Szwajcarii.

Od 01.01.2017 do 31.12.2017 roku Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie [wydał 128 dokumentów U1/U002](#) potwierdzających okresy zatrudnienia, ubezpieczenia lub pracy na własny rachunek na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej osobom ubiegającym się o świadczenia z tytułu bezrobocia w innych państwach członkowskich UE/EOG lub Szwajcarii. Przepisy koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego umożliwiają przyznanie prawa do zasiłku bezrobotnym obywatelom Polski, którzy zamieszkują lub powracają na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z uwzględnieniem okresu zatrudnienia w krajach UE/EOG lub Szwajcarii. Decyzje w tym przedmiocie wydaje marszałek województwa, natomiast podjęcie wypłaty lub wydanie decyzji w sprawie utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych należy do zadań starosty. W ciągu 2017 roku [Marszałek Województwa Lubelskiego wydał 739 decyzji](#) w przedmiocie [przyznania prawa do zasiłku dla bezrobotnych](#) z uwzględnieniem okresu zatrudniania w innym państwie członkowskim, z tego [285 decyzji odmownych](#) zaś [12 postępowań](#) w sprawie przyznania prawa do zasiłku [umorzono](#). W tym samym czasie do

Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Lublinie [wpłynęły 743 dokumenty E-301/PDU1/SED U002/SED U017](#).

Badania rynku pracy

W sytuacji, gdy regionalne rynki pracy są bardzo zróżnicowane i wciąż następują na nich zmiany bardzo trudno jest przeciwdziałać niedopasowaniu podaży i popytu na rynku pracy bez posiadania kompleksowej diagnozy rynku. Wiedza ta stanowi podstawę do określania wsparcia dla poszukujących pracy i pracodawców, tak aby było odpowiednie do potrzeb rynkowych. Wychodząc naprzeciw takim potrzebom informacyjnym Lubelskie Obserwatorium Rynku Pracy Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Lublinie przeprowadziło badania rynku pracy – *Losy absolwentów szkół wyższych województwa lubelskiego, Analiza branży budowlanej w województwie lubelskim, Analiza branży przetwórstwa spożywczego* oraz badanie zleczone przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej *Barometr zawodów*.

Wyniki realizowanych badań mogą być wykorzystywane przy podejmowaniu działań wspierających zarówno osoby, które już znajdują się na rynku pracy, jak i te, które obecnie planują swoją karierę zawodowo-edukacyjną i z wymaganiami tego rynku zmierzają się w przyszłości. Posiadanie wiedzy na temat sytuacji na regionalnym rynku pracy stanowi klucz do świadomego kształtowania ścieżki kariery, tak aby możliwe było uzyskanie satysfakcjonującego zatrudnienia.

Losy absolwentów szkół wyższych województwa lubelskiego

Istnieje duże zapotrzebowanie na informacje o losach absolwentów według kierunków studiów – np. ze strony instytucji kształcenia, które realizują programy zajęć lub opracowują nowe (zgodne z wymaganiami rynku pracy) czy osób zmagających się z dylematem wyboru kierunku kształcenia. W związku z tym losy absolwentów od lat stanowią jedno z głównych zagadnień badań realizowanych przez Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie. Badanie „Losy absolwentów szkół wyższych województwa lubelskiego” stanowi już 7 opracowanie koncentrujące się na historii edukacyjno-zawodowej osób, które uczyły się na terenie województwa lubelskiego.

Losy zawodowe absolwentów szkół wyższych województwa lubelskiego z lat 2004-2016 oraz ich czynniki aktywności zawodowej przedstawiono w odniesieniu do przeszłej i bieżącej aktywności tych absolwentów na rynku pracy oraz w kontekście oceny ukończonego

kierunku studiów. Doświadczenia uczestników badania pochodziły nie tylko z regionalnego rynku pracy, gdyż co dziesiąty mieszkał poza województwem lubelskim.

Najważniejsze wnioski z badania:

- ✓ nieliczni absolwenci korzystali z pomocy specjalistów – doradców w bilansie swych kompetencji. Jednocześnie absolwenci zazwyczaj przyznawali, że nie dysponowali przy wyborze kierunku wystarczającą wiedzą o popycie na zawody – przyznawał tak prawie co drugi respondent.
- ✓ zdiagnozowano niski poziom zadowolenia z wybranego kierunku – 47,2% zdecydowałoby się na inny kierunek. Odpowiedzi te były jednak bardzo zróżnicowane ze względu na ukończony kierunek studiów – kierunek zmieniliby najchętniej absolwenci kierunków rolniczych, ogrodniczych, leśnych i rybackich (73,4%), najrzadziej absolwenci studiów informatycznych (12,8%).
- ✓ przeszło 2/3 badanych (68,2%) przyznało, że po studiach musiało zdobywać nowe kwalifikacje.
- ✓ 58% uczestników badania pozostających bez pracy przyznało, że barierą dla nich jest niskie zapotrzebowanie na absolwentów ich kierunku. W świetle powyższych wyników wciąż aktualną rekomendacją jest wspieranie i korzystanie z poradnictwa zawodowego na każdym etapie edukacji, zarówno szkolnej, jak i pozaszkolnej, z doradczej pomocy dla poszukujących pracy i zatrudnionych.
- ✓ pracujący absolwenci ujawnili, że najczęściej występującymi warunkami uzyskania aktualnej pracy było zdobycie nowych kwalifikacji (uzupełnienie, przekwalifikowanie), dyspozycyjność, dostosowanie się do różnych godzin pracy. Można je zatem także włączyć do katalogu czynników zawodowej aktywności absolwentów. Osobom wchodzącym na rynek pracy po ukończeniu studiów generalnie łatwiej o pracę w zawodzie innym niż wyuczony.

Analiza branży budowlanej w województwie lubelskim

Branża budowlana jest istotna z punktu widzenia rozwoju województwa lubelskiego i rynku pracy. Realizowane i planowane są inwestycje drogowe, w budownictwie mieszkaniowym oraz handlowe. W skali kraju zaś sektor ekobudownictwa został umieszczony wśród gospodarczych sektorów strategicznych.

Za główny cel badania przyjęto charakterystykę branży budowlanej w województwie lubelskim z perspektywy rynku pracy. Do szczegółowo opracowanych zagadnień należą: struktura zawodów branżowych, formy zatrudnienia w branży, poziom płac, trwałość miejsc pracy, potencjał zatrudnieniowy przedsiębiorstw branżowych, prognoza sytuacji w branży, kwalifikacje i kompetencje pracowników, fluktuacje zatrudnienia, problemy z pozyskiwaniem nowych pracowników.

Raport końcowy wskazał najważniejsze problemy związane z funkcjonowaniem branży budowlanej w województwie lubelskim. Wynagrodzenia są tu niższe niż w centrum i na zachodzie Polski. Jednocześnie w samym Lublinie można zarobić najwięcej spośród wszystkich powiatów regionu. **Kluczowe zawody** branżowe to **murarze/tynkarze, operatorzy sprzętu budowlanego, elektrycy/monterzy instalacji elektrycznych, cieśli budowlani, monterzy instalacji wodno-kanalizacyjnych, centralnego ogrzewania i gazowych, hydraulicy oraz stanowiska wielozawodowe**. Problemami branżowymi są szara strefa i trudności w rekrutacjach. Wysoki poziom rotacji pracujących wynika m.in. z dużej sezonowości prac, zwłaszcza na stanowiskach niewymagających wysokich kwalifikacji. Deklaracje zatrudniania cudzoziemców złożyło 11% badanych firm. **Najwyższe średnie zarobki** łączono ze stanowiskami **kierownika budowy, inżyniera, projektanta budowlanego, a także hydraulika/instalatora sanitarnego i operatora sprzętu budowlanego**. Idealnym młodym kandydatem do pracy jest ten po praktycznej nauce zawodu. Dalszy rozwój sektora gwarantują inwestycje mieszkaniowe oraz projekty inwestycyjne finansowane ze środków europejskich.

Analiza branży przetwórstwa spożywczego w województwie lubelskim

Przetwórstwo rolno-spożywcze, z uwagi na rolniczy charakter regionu lubelskiego, stanowi znaczący sektor przemysłu. Jest rodzajem aktywności gospodarczej **zaliczanej do biogospodarki – jednej z kluczowych inteligentnych specjalizacji województwa**. Dostępność surowców niezbędnych do wyrobu artykułów spożywczych sprawia, że w regionie zlokalizowanych jest wiele zakładów przetwórstwa spożywczego.

W raporcie znalazła się m.in. prezentacja branży w dotychczasowych badaniach społeczno-gospodarczych, oferta kształcenia formalnego w regionie podnoszącego wiedzę i umiejętności branżowe, opis struktury zatrudnienia w badanych firmach, form zatrudnienia i trwałości miejsc pracy oraz potencjału zatrudnieniowego sektora przetwórstwa spożywczego.

Przedstawiono kluczowe kwalifikacje i kompetencje w wybranych zawodach. Z badania wynika, iż **na największe zarobki w branży** mogą liczyć osoby z konkretnymi kwalifikacjami zawodowymi, pracujący jako **piekarze, cukiernicy lub kierowcy samochodów dostawczych**. One też mają szansę na najdłuższe okresy zatrudnienia w firmach branżowych. Największe skupiska branżowych przedsiębiorstw występują w Lublinie oraz powiatach lubelskim, janowskim i biłgorajskim. Firmy z województwa dostarczały nawet do kilkunastu procent krajowej produkcji zbóż, warzyw i owoców, przestrzegając wielu wygórowanych norm dotyczących produkcji żywności.

Branża charakteryzuje się dużą sezonowością – podczas zbiorów istotnie wzrasta zapotrzebowanie na pracowników. Pracodawcy cenią sobie nie tylko kwalifikacje odnoszące się wprost do wykonywanego zawodu, ale wskazują na kompetencje miękkie, jak uczciwość i sumienność. Często wykonywanie obowiązków zawodowych wykracza poza standardowo przyjmowany czas pracy, np. od 8 do 16. Okazało się, że 16% firm zatrudnia bądź zatrudniało w przeszłości pracowników z Białorusi lub Ukrainy. Branża potrzebuje wciąż nowych pracowników. Osoby bez doświadczenia są przyuczane do pracy, zwykle podczas próbnego okresu zatrudnienia, który pozwala na wykazanie umiejętności.

Barometr zawodów

Barometr zawodów to badanie realizowane **na terenie całego kraju na zlecenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej i stanowi krótkookresową prognozę**, wypracowaną przez ekspertów regionalnego rynku pracy, dotyczącą zapotrzebowania na pracowników w 2018 roku.

Wyniki badania pokazują, w których zawodach znalezienie pracy jest trudne, w których można spodziewać się zwiększonego zapotrzebowania na pracowników oraz jak jest ono zróżnicowane na terenie województwa lubelskiego. Osobom planującym swoją karierę zawodową wiedza ta pomoże wybrać kierunek kształcenia, który da im największe szanse na znalezienie pracy. Bezrobotnym może pokazać w jakich powiatach istnieje popyt na pracowników w posiadanym przez nich zawodzie oraz zachęcić do mobilności przestrzennej i zawodowej. Obie te grupy mogą także wykorzystać informacje z badania wybierając dodatkowe aktywności zdobywając pożądaną na rynku kwalifikacje i kompetencje.

Odpowiedzi uczestników badania pozwoliły na zaklasyfikowanie zawodów do jednej z trzech kategorii:

- ✓ zawodów deficytowych, w których nie powinno być w 2018 roku trudności ze znalezieniem pracy, gdyż zapotrzebowanie pracodawców będzie duże, a podaż pracowników o odpowiednich kwalifikacjach – niewielka,
- ✓ zawodów w równowadze, w których w 2018 roku liczba ofert pracy będzie zbliżona do liczby osób zdolnych do podjęcia zatrudnienia w danym zawodzie (podaż i popyt zrównoważą się),
- ✓ zawodów nadwyżkowych, w których w 2018 roku znalezienie pracy może być trudniejsze ze względu na niskie zapotrzebowanie oraz wielu kandydatów spełniających wymagania pracodawców.

Dzięki temu powstały zestawienia, osobno dla każdego powiatu oraz dla całego regionu, prezentujące sytuację poszczególnych zawodów na rynku pracy województwa lubelskiego

Tabela 4. Zawody najczęściej uznawane za nadwyżkowe w woj. lubelskim

Nazwa zawodu	Liczba powiatów, w których zawód jest w równowadze
pedagodzy	23
ekonomiści	22
specjaliści administracji publicznej	20
filozofowie, historycy, politolodzy i kulturoznawcy	19
pracownicy biur podróży i organizatorzy obsługi turystycznej	19
specjaliści technologii żywności i żywienia	18
specjaliści rolnictwa i leśnictwa	17
socjologowie i specjaliści ds. badań społeczno-ekonomicznych	16
nauczyciele przedmiotów ogólnokształcących	15

Tabela 5. Zawody najczęściej uznawane za deficytowe w woj. lubelskim

Nazwa zawodu	Liczba powiatów, w których zawód jest deficytowy
kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych	24
kierowcy autobusów	22
piekarze	20
samodzielni księgowi	19
szeffowie kuchni	18
pielęgniarki i położne	17
kucharze	17
spawacze	16
operatorzy i mechanicy sprzętu do robót ziemnych	15

Dodatkowo eksperci w trakcie paneli prognozowali czy w roku 2018 w jakiś sposób zapotrzebowanie na pracowników w poszczególnych zawodach może się zmienić (rosnąć, maleć) czy pozostanie bez zmian. W zdecydowanej większości przypadków pracownicy twierdzili, że utrzyma się ono na stałym poziomie.

Zawody, w których w największej liczbie powiatów wskazywano na wzrost zapotrzebowania na pracowników:

- ✓ pielęgniarki i położne – w 10 powiatach,
- ✓ nauczyciele przedmiotów zawodowych – w 10 powiatach,
- ✓ nauczyciele praktycznej nauki zawodu – w 10 powiatach,
- ✓ pracownicy sprzedaży internetowej – w 8 powiatach,
- ✓ kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych – w 8 powiatach,
- ✓ fizjoterapeuci i masażyści – w 7 powiatach,
- ✓ opiekunowie osoby starszej lub niepełnosprawnej – w 6 powiatach.

Zawody, w których w największej liczbie powiatów wskazywano na spadek zapotrzebowania na pracowników:

- ✓ nauczyciele przedmiotów ogólnokształcących - w 6 powiatach,
- ✓ specjaliści rolnictwa i leśnictwa – w 3 powiatach,
- ✓ pracownicy poczty – w 3 powiatach.

Raporty z przeprowadzonych w 2017 roku badań dostępne są na stronie Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Lublinie:

<http://wuplublin.praca.gov.pl/rynek-pracy/statystyki-i-analazy/lorp/od2015>

3 | Poradnictwo zawodowe

Dzisiejszy rynek pracy oraz szybkie zmiany gospodarcze stawiają osobom poszukującym pracy bardzo wysokie wymagania, którym coraz trudniej sprostać. Jednocześnie konkurencja na rynku jest tak duża, że samo doświadczenie i wykształcenie to za mało. Osoby pozostające bez zatrudnienia w celu zwiększenia swoich szans, powinny umieć pokazać siebie przyszłemu pracodawcy, wyróżnić się spośród innych. Dlatego też, tak bardzo ważną rolę we współczesnym świecie odgrywa poradnictwo zawodowe. Usługa ta kierowana jest do osób zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy (bezrobotnych i poszukujących pracy), pracodawców, a także osób pracujących i dorosłych uczących się.

W ramach **indywidualnego poradnictwa zawodowego** doradca zawodowy wykorzystuje różne metody i techniki służące motywowaniu klienta do aktywnego współdziałania w rozwiązywaniu jego problemów. Podstawową metodą pracy doradców zawodowych jest rozmowa doradcza. W 2017 roku z indywidualnych usług poradnictwa zawodowego w zakresie rozwiązywania problemów zawodowych skorzystało ogółem **2337 osób**.

W procesie poradnictwa zawodowego wykorzystywane są również **testy psychologiczne** oraz inne **narzędzia służące do badania zainteresowań zawodowych**. Analiza preferencji i predyspozycji zawodowych daje klientom możliwość dokonywania racjonalnych wyborów zawodowych związanych z przyszłą pracą lub rozpoczęciem własnej działalności gospodarczej. W 2017 roku z **badania testowych** w celu określenia swoich zainteresowań i predyspozycji zawodowych skorzystały **1242 osoby**.

Podczas **poradnictwa grupowego** uczestnicy zajęć mają możliwość dokonania adekwatnej oceny siebie, określenia przyczyn problemów zawodowych, rozwijania umiejętności podejmowania decyzji zawodowych oraz radzenia sobie w sytuacjach trudnych. Tematyka zajęć obejmowała zagadnienia dotyczące: planowania kariery zawodowej, analizy rynku pracy, metod aktywnego poszukiwania pracy, wykorzystania komputera i internetu w poszukiwaniu zatrudnienia, sporządzania profesjonalnych dokumentów aplikacyjnych, przygotowania do rozmowy kwalifikacyjnej, autoprezentacji, komunikacji interpersonalnej, asertywności, kompetencji miękkich, kreatywności i motywacji, radzenia sobie ze stresem oraz podejmowania własnej działalności gospodarczej. W 2017 roku dla **1999 osób** zorganizowano zajęcia poradnictwa grupowego.

Z **zasobów informacji zawodowej**, które wspomagają proces podejmowania decyzji zawodowych, można korzystać w Centrach Informacji i Planowania Kariery Zawodowej WUP w Lublinie oraz Filiach w Białej Podlaskiej, Chełmie i Zamościu, w formie indywidualnej i grupowej. W 2017 roku odnotowano **9919 indywidualnych informacji udzielonych** klientom Centrum. Dla **5445 osób** zorganizowano **informacyjne zajęcia grupowe** o usługach urzędów pracy, możliwościach rozwoju zawodowego, sytuacji na rynku pracy, projektach unijnych w nowej perspektywie finansowej, sposobach poszukiwania pracy, szansach zatrudnienia w kraju i za granicą oraz rozpoczęciu własnej działalności gospodarczej.

Specjalistyczna działalność Centrum polega głównie na wspomaganii powiatowych urzędów pracy w prowadzeniu poradnictwa zawodowego. Realizuje także działania o charakterze metodyczno-szkoleniowym w zakresie usług rynku pracy dla pracowników wojewódzkiego i powiatowych urzędów pracy mające na celu ujednoczenie pracy doradców zawodowych. Ponadto świadczy usługi w zakresie planowania kariery zawodowej, w tym usług poradnictwa na odległość z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych. Pracownicy Centrum przeprowadzają również badania kompetencji i preferencji zawodowych za pomocą nowoczesnych narzędzi oraz biorą udział w targach, konferencjach i organizują działania w ramach Ogólnopolskiego Tygodnia Kariery, a także współpracują z instytucjami rynku pracy i edukacji.

Agencje zatrudnienia

Polskie prawodawstwo dopuszcza obsługę rynku pracy nie tylko przez publiczne służby zatrudnienia, ale również przez inne instytucje rynku pracy, w tym przez agencje

zatrudnienia. Agencje zatrudnienia są podmiotami wpisanymi do rejestru podmiotów prowadzących agencje zatrudnienia ([Krajowy Rejestr Agencji Zatrudnienia](#)), świadczącymi usługi w zakresie pośrednictwa pracy, poradnictwa zawodowego, doradztwa personalnego oraz pracy tymczasowej. Działalność agencji zatrudnienia jest działalnością regulowaną, w rozumieniu przepisów *ustawy* z dnia 2 lipca 2004 roku *o swobodzie działalności gospodarczej* i do jej prowadzenia wymagany jest wpis do ww. rejestru. W latach 2003 – 2005 Krajowy Rejestr Agencji Zatrudnienia (KRAZ) prowadziło Ministerstwo Gospodarki i Pracy. Od 2005 roku Rejestr ten prowadzą wojewódzkie urzędy pracy. Liczba zarejestrowanych agencji w rejestrze z roku na rok sukcesywnie rośnie. W dniu 31 grudnia 2017 roku rejestr zawierał 271 agencji zatrudnienia w województwie lubelskim, w 2003 roku były to tylko 3 agencje zatrudnienia. W ciągu 2017 roku [zarejestrowano 93 agencje zatrudnienia](#) – o 19 więcej niż w 2016 roku. [29% agencji prowadzonych](#) jest przez [obywateli Ukrainy](#). W 2017 roku przeprowadzonych zostało [18 kontroli agencji zatrudnienia](#) w zakresie spełniania warunków wymaganych do wykonywania działalności. Rejestr podmiotów prowadzących agencje zatrudnienia jest jawny i ogólnie dostępny na stronie internetowej: stor.praca.gov.pl.

Rejestr Instytucji Szkoleniowych (RIS)

Rejestr Instytucji Szkoleniowych (RIS) to jedno z narzędzi rynku pracy mających wpływ na upowszechnienie, zwiększenie dostępności i poprawę jakości usług szkoleniowych. RIS powstał w 2004 roku na mocy przepisów ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (DZ. U. z 2017 r., poz. 1065 z późn. zm.). W myśl tych przepisów, każda instytucja szkoleniowa zainteresowana prowadzeniem szkoleń dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy z wykorzystaniem środków publicznych jest zobowiązana posiadać wpis do Rejestru Instytucji Szkoleniowych. Ewidencję instytucji szkoleniowych prowadzą wojewódzkie urzędy pracy właściwe ze względu na miejsce położenia siedziby podmiotu oferującego usługi szkoleniowe. Dostępność i jawność RIS oraz jego ogólnokrajowy zasięg umożliwiają wyszukanie i porównanie ofert, co ułatwia wybór programów i form szkolenia najbardziej odpowiadających potrzebom szkoleniowym danej osoby. Tematyka prezentowanych przez instytucje szkoleniowe ofert z roku na rok staje się coraz bardziej zróżnicowana. Związane jest to ze zmieniającymi się potrzebami rynku pracy – tak krajowego jak i unijnego w zakresie posiadanych kwalifikacji. Wielofunkcyjność aplikacji RIS pozwala na uzyskanie obszernej informacji na temat konkretnej instytucji szkoleniowej i jej oferty szkoleniowej. W województwie lubelskim, w latach 2005-2017, można zaobserwować dynamikę wzrostu wpisów do RIS.

Dostęp do RIS on-line: portal STOR – System Teleinformatyczny Obsługi Rejestrów www.stor.praca.gov.pl; strona internetowa WUP w Lublinie www.wuplublin.praca.gov.pl.

4 Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020

Analizując sytuację na wojewódzkim rynku pracy nie można pominąć środków pozyskanych z Europejskiego Funduszu Społecznego. Pomoc finansowa oferowana ze środków Unii Europejskiej była, jest i będzie jednym z ważniejszych, o ile nie najważniejszym czynnikiem mającym wpływ na szybszy rozwój województwa lubelskiego - w sensie gospodarczym, inwestycyjnym, edukacyjnym i społecznym. Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie od lat programuje i wykonuje zadania współfinansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego. Na podstawie porozumienia z 8 czerwca 2015 roku w sprawie powierzenia zadań związanych z realizacją Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 pełni funkcję Instytucji Pośredniczącej w ramach: ***Osi Priorytetowej 9 Rynek pracy oraz Osi Priorytetowej 11 Włączenie społeczne.***

- ✓ **Działanie 9.1 „AKTYWIZACJA ZAWODOWA”**. O dofinansowanie w ramach tego Działania mogą ubiegać się m.in. jednostki samorządów, urzędy pracy, organizacje pozarządowe, agencje zatrudnienia, instytucje szkoleniowe, osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą lub oświatową, pracodawcy. Środki te mogą zostać przeznaczone na poradnictwo, pośrednictwo pracy, staże, szkolenia, dofinansowanie kosztów wynagrodzeń, doposażenie i wyposażenie stanowisk pracy, wspieranie mobilności zawodowej. Wsparcie skierowane jest do osób w wieku 30 lat i więcej, bezrobotnych oraz biernych zawodowo, w tym osób 50+, z niepełnosprawnościami, długotrwale bezrobotnych, o niskich kwalifikacjach.

W 2017 roku w ramach Działania 9.1 nie były zaplanowane konkursy. W 2017 roku trwała ocena oraz procedura podpisywania umów w ramach konkursu zamkniętego nr

RPLU.09.01.00-IP.02-06-001/16 ogłoszonego w 2016 roku. W ramach tego konkursu Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie w 2017 roku podpisał łącznie 37 umów na łączną kwotę 50 106 317,55 PLN, w tym wnioskowane dofinansowanie wyniosło 47 568 148,42 PLN.

- ✓ Działanie 9.2 „AKTYWIZACJA ZAWODOWA-PROJEKTY PUP” realizowane przez powiatowe urzędy pracy województwa lubelskiego. Działanie ma na celu wsparcie osób bezrobotnych, tj. ich skuteczną aktywizację zawodową. Przedsięwzięcia będą się koncentrować na wsparciu grup znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, tj. osób starszych od 50 roku życia, kobiet, osób niepełnosprawnych, osób długotrwale bezrobotnych oraz niskowyzkwalifikowanych w celu aktywizacji zawodowej ułatwiającej im wejście lub powrót na rynek pracy.

W 2017 roku ogłoszono nabór nr RPLU.09.02.00-IP.02-06-NB1/17 dla projektów pozakonkursowych powiatowych urzędów pracy na rok 2017. Kwota alokacji wynosiła 54 767 052,00 PLN. W odpowiedzi na ogłoszony konkurs wpłynęło 21 wniosków o dofinansowanie projektu o wartości 64 739 272,16 PLN. W ramach Działania 9.2 w 2017 roku łącznie podpisano 21 umów na kwotę 62 497 396,18 PLN (kwota ogółem=wnioskowane dofinansowanie).

- ✓ Działanie 9.5 „AKTYWIZACJA ZAWODOWA W RAMACH ZINTEGROWANYCH INWESTYCJI TERYTORIALNYCH LUBELSKIEGO OBSZARU FUNKCJONALNEGO”. O wsparcie w ramach Działania mogą ubiegać się jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne, w szczególności urzędy pracy; osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, w szczególności organizacje pozarządowe, partnerzy społeczno-gospodarczy, niepubliczne agencje zatrudnienia, instytucje szkoleniowe posiadające wpis do Rejestru Instytucji Szkoleniowych, instytucje dialogu społecznego, instytucje partnerstwa lokalnego oraz pracodawcy i osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie odrębnych przepisów. Działanie ma na celu zwiększenie zatrudnienia osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy oraz poprawę szans na zatrudnienie osób odchodzących z rolnictwa poprzez programy aktywizacji zawodowej.

W 2017 roku w ramach Działania 9.5 nie były zaplanowane konkursy.

- ✓ **Działanie 11.1 „AKTYWNE WŁĄCZENIE”**. O wsparcie mogą się ubiegać m.in. instytucje rynku pracy, wspierania rodziny, pomocy i integracji społecznej, organizacje pozarządowe, jednostki samorządów. Środki mogą zostać przeznaczone m.in. na: integrację społeczną i zawodową osób z niepełnosprawnością, programy wychodzenia z bezdomności, aktywizację społeczną i zawodową młodzieży z domów dziecka i zakładów poprawczych, usamodzielnianie wychowanków domów dziecka, kompleksowe programy reintegracji i rehabilitacji społeczno-zawodowej realizowane przez zakłady Aktywizacji Zawodowej, Warsztaty Terapii Zajęciowej, Centra Integracji Społecznej, Kluby Integracji Społecznej, Program Aktywizacja i Integracja.

W 2017 roku Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie ogłosił 5 konkursów w ramach Działania 11.1 RPO WL.

Na konkurs zamknięty nr RPLU.11.01.00-IP.02-06-001/17 zaplanowano alokację na poziomie 35 000 000,00 PLN. w ramach konkursu potencjalni wnioskodawcy mogli składać wnioski, w których zaplanowali wyłącznie programy na rzecz społeczności marginalizowanych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym na obszarach objętych działaniami rewitalizacyjnymi, w tym realizacja programów aktywności lokalnej. Na konkurs wpłynęło 36 wniosków na kwotę ogółem 37 188 773,32 PLN, w tym wnioskowane dofinansowanie wynosiło 35 007 922,76 PLN. W 2017 roku trwała ocena wniosków, która będzie kontynuowana w 2018 roku.

Na konkurs zamknięty nr RPLU.11.01.00-IP.02-06-002/17 zaplanowano alokację na poziomie 100 006 930,44 PLN. Konkurs miał na celu wsparcie na rzecz integracji osób i rodzin wykluczonych bądź zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym ukierunkowane na aktywizację oraz reintegrację społeczno-zawodową. Możliwe do realizacji były również kompleksowe programy reintegracji i rehabilitacji społeczno-zawodowej realizowane głównie przez Zakłady Aktywizacji Zawodowej, Warsztaty Terapii Zajęciowej, Centra Integracji Społecznej, Kluby Integracji Społecznej, w tym rozwój i upowszechnianie zatrudnienia wspieranego oraz prac społecznie użytecznych. Na konkurs wpłynęło 90 wniosków na kwotę ogółem 144 017 801,33 PLN, w tym wnioskowane dofinansowanie wynosiło 137 396 136,24 PLN. W 2017 roku trwała ocena

złożonych wniosków oraz procedura podpisywania umów o dofinansowanie projektu. Do 31 grudnia 2017 roku [podpisano łącznie 15 umów](#) na kwotę ogółem [27 273 572,31 PLN](#), w tym wnioskowane dofinansowanie wynosiło [26 041 957,48/ PLN](#). W 2018 roku będzie kontynuowana procedura podpisywania umów.

Na konkurs zamknięty nr [RPLU.11.01.00-IP.02-06-003/17](#) zaplanowano alokację na poziomie [97 520 034,47 PLN](#). Konkurs miał na celu kompleksowe działania aktywizacji i integracji społecznej i zawodowej bezrobotnych klientów ośrodków pomocy społecznej (Program Aktywizacja i Integracja – PAI) oraz uzupełniająco działania aktywizacji i integracji społeczno-zawodowej pozostałych klientów ośrodków pomocy społecznej. Na konkurs [wpłynęło 8 wniosków](#) na kwotę ogółem [7 176 968,34 PLN](#), w tym wnioskowane dofinansowanie wynosiło [6 175 365,89 PLN](#). W 2017 roku trwała ocena złożonych wniosków, [3](#) wśród nich [zostały ocenione pozytywnie formalnie oraz merytorycznie](#) i wybrane do dofinansowania. W 2018 roku nastąpi procedura podpisywania umów.

Na konkurs zamknięty nr [RPLU.11.01.00-IP.02-06-004/17](#) zaplanowano alokację na poziomie [39 244 467,73 PLN](#). Konkurs miał na celu wsparcie na rzecz integracji osób i rodzin wykluczonych bądź zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym ukierunkowane na aktywizację oraz reintegrację społeczno-zawodową. Możliwe do realizacji były również kompleksowe programy reintegracji i rehabilitacji społeczno-zawodowej realizowane głównie przez Zakłady Aktywizacji zawodowej, Warsztaty Terapii Zajęciowej, Centra Integracji Społecznej, Kluby Integracji Społecznej, w tym rozwój i upowszechnianie zatrudnienia wspieranego oraz prac społecznie użytecznych. Na konkurs [wpłynęły 94 wnioski](#) na kwotę ogółem [156 828 597,46 PLN](#), w tym wnioskowane dofinansowanie wynosiło [151 301 212,95 PLN](#). W 2018 roku rozpocznie się ocena złożonych wniosków.

Na konkurs zamknięty nr [RPLU.11.01.00-IP.02-06-005/17](#) zaplanowano alokację na poziomie [39 248 162,28 PLN](#). Konkurs miał na celu kompleksowe działania aktywizacji i integracji społecznej i zawodowej bezrobotnych klientów ośrodków pomocy społecznej (Program Aktywizacja i Integracja – PAI) oraz uzupełniająco działania aktywizacji i integracji społeczno-zawodowej pozostałych klientów ośrodków pomocy społecznej. Na konkurs [wpłynęło 8 wniosków](#) na kwotę ogółem [3 377 925,02 PLN](#), w tym wnioskowane

dofinansowanie wynosiło 2 870 652, 07 PLN. W 2018 roku rozpocznie się ocena złożonych wniosków.

W 2017 roku trwała ocena oraz procedura podpisywania umów w ramach konkursów ogłoszonych w 2016 roku (RPLU.11.01.00-IP.02-06-002/16, RPLU.11.01.00-IP.02-06-003/16). W ramach ww. konkursów Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie w 2017 roku podpisał łącznie 55 umów na łączną kwotę 71 988 090,42 PLN, w tym dofinansowanie wyniosło 67 718 952,55 PLN. W ramach 55 podpisanych umów doszło do rozwiązania 1 umowy. Ponadto w 2017 roku w ramach konkursu nr RPLU.11.01.00-IP.02-06-001/15 została podpisana 1 umowa o wartości 1 708 437,58 PLN, w tym wnioskowane dofinansowanie wynosiło 1 622 921,72 PLN. W ramach powyższego konkursu ogłoszonego w 2015 roku doszło do rozwiązania w 2017 roku 1 umowy o wartości 819 674,00 PLN, w tym wnioskowane dofinansowanie wynosiło 778 690,30 PLN.

- ✓ **Działanie 11.4 „AKTYWNE WŁĄCZENIE W RAMACH ZINTEGROWANYCH INWESTYCJI TERYTORIALNYCH LUBELSKIEGO OBSZARU FUNKCJONALNEGO”**. Działanie skierowane jest do m.in. instytucji rynku pracy, instytucji wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, podmiotów reintegracyjnych, organizacji pozarządowych działających w obszarze rynku pracy/pomocy i integracji społecznej, jednostek samorządu terytorialnego i ich jednostek organizacyjnych, w tym jednostek pomocy społecznej. Wsparcie może zostać przeznaczone na m.in. Programy na rzecz integracji osób i rodzin wykluczonych bądź zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym ukierunkowane na aktywizację oraz reintegrację społeczno-zawodową i/lub kompleksowe programy reintegracji i rehabilitacji społeczno-zawodowej realizowane głównie przez Zakłady Aktywizacji Zawodowej, Warsztaty Terapii Zajęciowej, Centra Integracji Społecznej, Kluby Integracji Społecznej, w tym m.in. rozwój i upowszechnianie zatrudnienia wspieranego oraz prac społecznie użytecznych. Wsparcie kierowane jest do osób pozostających bez zatrudnienia, z niepełnosprawnościami, dzieci i młodzieży wykluczonej społecznie, osób bezdomnych.

W 2017 roku Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie ogłosił 1 konkurs w ramach Działania 11.4 RPO WL. Na konkurs zamknięty nr RPLU.11.04.00-IP.02-06-001/17 zaplanowano

alokację na poziomie 4 749 217 PLN. Konkurs miał na celu wsparcie na rzecz integracji osób i rodzin wykluczonych bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym ukierunkowane na aktywizację oraz reintegrację społeczno-zawodową. Możliwe do realizacji były również kompleksowe programy reintegracji i rehabilitacji społeczno-zawodowej realizowane głównie przez Zakłady Aktywizacji Zawodowej, Warsztaty Terapii Zajęciowej, Centra Integracji Społecznej, Kluby Integracji Społecznej, w tym rozwój i upowszechnianie zatrudnienia wspieranego oraz prac społecznie użytecznych. Na konkurs wpłynęło 19 wniosków na kwotę ogółem 23 293 868,86 PLN, w tym wnioskowane dofinansowanie wynosiło 22 086 239,86 PLN. Nadal trwa ocena wniosków.

Institucja Pośrednicząca RPO realizuje zadania wynikające z Porozumienia w sprawie realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 m.in. poprzez prowadzenie naboru i oceny wniosków o dofinansowanie, w tym obsługę procedury odwoławczej oraz wyboru projektów do dofinansowania; zawieranie z wnioskodawcami umów o dofinansowanie projektu; rozliczanie projektów oraz zlecenie płatności; prowadzenie kontroli projektów.

Dzięki zaangażowanym środkom z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 objęto wsparciem ponad 15 000 osób.

Szczegółowe dane dotyczące stanu wdrażania RPO WL zamieszczone zostały poniżej:

Tabela 6. Stan wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego

Działanie	Ilość naborów/konkursów	Wartość złożonych wniosków ogółem (zł)	Liczba wszystkich złożonych wniosków	Liczba podpisanych umów	Wartość podpisanych umów (dofinansowanie zł)	Ilość osób objętych wsparciem w programie
9.1	2	531 068 138,41	422	74	95 868 083,80	14 220
9.2	3	118 292 595,70	63	63	116 014 167,98	
11.1	9	717 043 105,29	524	100	133 155 227,20	1 751
11.4	1	23 293 868,86	19	-*	-*	-*

*trwa ocena złożonych na konkurs wniosków

5 Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020

Na podstawie Porozumienia w sprawie realizacji Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 zawartego 13 stycznia 2015 roku Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie w okresie programowania 2014-2020 pełni funkcję Instytucji Pośredniczącej w ramach Osi Priorytetowej I *Osoby młode na rynku pracy* Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 (IP PO WER) realizując w województwie lubelskim zadania w zakresie: *Działania 1.1 Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy – projekty pozakonkursowe oraz Działania 1.2. Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy – projekty konkursowe.*

W 2017 roku Wydział Realizacji PO WER kontynuował wszystkie działania, jakie zostały opisane w analizie rocznej za 2016 rok. Realizacja tych działań przyczyniła się w znaczącym stopniu do poprawy sytuacji na regionalnym rynku pracy osób młodych (w wieku 15-29 lat) pozostających bez pracy, nie uczestniczących w kształceniu, czy szkoleniu (tzw. młodzież NEET) poprzez aktywizację zawodowo-edukacyjną, zawierającą instrumenty i usługi rynku pracy, np.:

- ✓ pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy (oferty pracy, doradztwo zawodowe),
- ✓ podnoszenie kwalifikacji zawodowych oraz ich lepsze dopasowanie do potrzeb rynku pracy (kursy, szkolenia),
- ✓ pomoc w zdobyciu doświadczenia zawodowego: staże i praktyki zawodowe,
- ✓ mobilność zawodowa (zmiana miejsca zamieszkania, w celu podjęcia pracy w innym mieście, mobilność zawodowa w ramach sieci EURES),
- ✓ pomoc osobom z niepełnosprawnościami w zmniejszaniu barier, jakie napotykają w zakresie zdobycia i utrzymania zatrudnienia,
- ✓ pomoc oraz wsparcie w zakładaniu i prowadzeniu własnej działalności gospodarczej.

W 2017 roku kwota przeznaczona na dofinansowanie realizacji projektów pozakonkursowych (PUP) w ramach [Poddziałania 1.1.2](#), wyniosła **81 774 920,00 zł** (okres realizacji projektów od 01.01.2017 r. – 31.07.2018 r.). Podpisano **21 umów** o dofinansowanie projektów pozakonkursowych (PUP) na wyższą niż pierwotnie zakładano kwotę, tj. **97 533 794,74 zł**, z uwagi na zwiększenie alokacji o 16 422 471,08 zł. Projekty są w trakcie realizacji.

Ogłoszony w dniu 29 czerwca 2015 roku konkurs nr POWR.01.02.02-IP.16-06-001/15 w ramach [Poddziałania 1.2.2](#) został rozstrzygnięty dnia 8 kwietnia 2016 roku. Kwota alokacji przeznaczona na konkurs wynosiła **27 006 911,00 zł**. W wyniku zwiększenia alokacji na konkurs łącznie podpisano **22 umowy** o dofinansowanie projektów na kwotę **30 804 608,47 zł**. W 2017 roku trwała realizacja tych projektów, które pod koniec roku zostały pomyślnie zakończone.

Ogłoszony w dniu 30 marca 2016 roku konkurs nr POWR.01.02.01-IP.16-06-001/16 w ramach [Poddziałania 1.2.1](#) został rozstrzygnięty dnia 28 grudnia 2016 roku. Kwota alokacji przeznaczona na konkurs wynosiła **37 972 868,00 zł**. Łącznie podpisano **25 umów** o dofinansowanie projektów na kwotę **31 164 226,12 zł**. W 2017 roku rozpoczęła realizacja projektów. Projekty są w trakcie realizacji.

Do końca 2017 roku osiągnięto następujące efekty wdrażania działań PO WER:

- ✓ liczba osób [bezrobotnych/biernych zawodowo objętych wsparciem](#) w programie – **27 014 osób**,
- ✓ liczba osób [poniżej 30 lat z niepełnosprawnościami objętych wsparciem](#) w programie – **1 017 osób**,
- ✓ ze [szkoleń](#) skorzystało – **5 740 osób**,
- ✓ ze [staży](#) skorzystało – **20 069 osób**,
- ✓ z dotacji na rozpoczęcie własnej [działalności gospodarczej](#) skorzystało – **2 201 osób**,
- ✓ z pozostałych form wsparcia ([bon na zasiedlenie](#), [prace interwencyjne](#)) skorzystały – **1 434 osoby**,
- ✓ liczba osób, które uzyskały zatrudnienie łącznie – **12 445 osób (46,07%)**.

[Wydział Realizacji PO WER](#) wykonał przyjęte przez Radę Ministrów cele w ramach wdrażanych działań i osiągnął w 2017 roku:

- ✓ kontraktację na poziomie 112%,

- ✓ certyfikację na poziomie 110%⁴.

Należy zauważyć, iż do osiągnięcia powyższych efektów przyczynił się w znacznym stopniu szereg działań informacyjno-promocyjnych na temat możliwości uzyskania wsparcia w ramach POWER (spotkania w 70 szkołach, spotkania z lokalnymi przedsiębiorcami, seminaria z podmiotami realizującymi projekty).

Tabela 7. Stan wdrażania Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój

Działanie	Poddziałanie	Ilość naborów/ konkursów	Liczba wszystkich złożonych wniosków	Liczba podpisanych umów	Wartość podpisanych umów (dofinansowanie PLN)	Ilość osób objętych wsparciem w programie
1.1	Poddziałanie 1.1.2 Inicjatywa na rzecz zatrudnienia ludzi młodych (YEI)	3 (nabory pozakonkursowe PUP)	63	63	223 971 088,41	22 452
1.2	Poddziałanie 1.2.2 Inicjatywa na rzecz zatrudnienia ludzi młodych (YEI)	2 (nabory konkursowe)	281	22	30 804 608,47	2119
	Poddziałanie 1.2.1 Wsparcie udzielane z Europejskiego Funduszu Społecznego		140	25	31 164 226,12	2410*

*przewidywana liczba osób, która zostanie objęta wsparciem

⁴ Wartość umów dotychczas zawartych przez WUP w Lublinie stanowi 54,1% przyznanej alokacji, co wskazuje na właściwe tempo wdrażania PO WER – słowa Podsekretarza Stanu Pawła Chorążego.

6 Fundusz Pracy

Fundusz Pracy jako państwowy fundusz celowy stanowi podstawowe źródło finansowania przedsięwzięć rynku pracy w Polsce, a tym samym finansowe narzędzie realizacji zadań instytucji rynku pracy w zakresie promocji zatrudnienia oraz łagodzenia skutków bezrobocia. Plan wydatków Funduszu Pracy każdego roku zostaje ujęty w tzw. Planie Finansowym Funduszu Pracy stanowiącym integralną część ustawy budżetowej. Podział środków Funduszu Pracy dla samorządów powiatowych odbywa się zgodnie z zarządzeniem Rady Ministrów

z dnia 25 sierpnia 2014 roku w sprawie algorytmu ustalania kwot środków Funduszu Pracy na finansowanie zadań w województwie (Dz.U. z 2014 r., poz. 1294).

Rokrocznie Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie dokonuje podziału środków z Funduszu Pracy między powiatowe urzędy pracy. W grudniu 2016 roku uwzględnił w tym procesie kierunki i priorytety określone w regionalnym planie działań na rzecz zatrudnienia, na działania na rzecz promocji zatrudnienia, rozwoju zasobów ludzkich i aktywizacji bezrobotnych w 2017 roku.

W 2017 roku województwu lubelskiemu przyznane zostały środki Funduszu Pracy na realizację programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej w wysokości 263 543,1 tys. zł. W wielkości tej ujęto kwotę 130 801,7 tys. zł, przeznaczoną na finansowanie programów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach priorytetów inwestycyjnych:

- ✓ *8.i dostęp do zatrudnienia dla osób poszukujących pracy i osób biernych zawodowo, w tym długotrwale bezrobotnych oraz oddalonych od rynku pracy*, także poprzez lokalne inicjatywy na rzecz zatrudnienia oraz wspieranie mobilności pracowników – w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego 2014-2020: 64 431,8 tys. zł,
- ✓ *8.ii trwała integracja na rynku pracy ludzi młodych*, w szczególności tych, którzy nie pracują, nie kształcą się ani nie szkolą, w tym ludzi młodych zagrożonych

wykluczeniem społecznym i wywodzących się ze środowisk zmarginalizowanych, także poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży – w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 – 66 369,9 tys. zł.

Pozostałą część przedmiotowych środków, tj.: 132 741,4 tys. zł stanowiły środki przeznaczone na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu, przy czym w tej kwocie zostały uwzględnione 3 programy regionalne (*Drogi-mosty-rzeki*, *Przedsiębiorczość w województwie lubelskim*, *Mobilny bezrobotny*) realizowane przez 17 samorządów powiatowych województwa lubelskiego, na łączną kwotę 9 468,1 tys. zł.

Natomiast na fakultatywne zadania realizowane przez samorządy powiatowe, w tym m.in. opracowywanie i rozpowszechnianie informacji zawodowych oraz wyposażenie w celu prowadzenia pośrednictwa pracy lub poradnictwa zawodowego przez publiczne służby zatrudnienia i Ochotnicze Hufce Pracy, koszty związane z organizowaniem partnerstwa lokalnego na rzecz rynku pracy, została przyznana kwota 15 583,8 tys. zł.

Środki Funduszu Pracy zostały również przyznane na zadania, które realizowane są przez Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie, w tym m.in. badania, opracowywanie programów, ekspertyz, analiz, wydawnictw i konkursów dotyczących rynku pracy, a także wydawanie i rozpowszechnianie informacji o usługach organów zatrudnienia oraz innych partnerów rynku pracy, dla bezrobotnych i poszukujących pracy oraz pracodawców, w kwocie 1 461,6 tys. zł.

Rozdysponowanie środków Funduszu Pracy w 2017 roku na poszczególne samorządy powiatowe województwa lubelskiego przedstawione zostały w tabeli nr 8.

Tabela 8. Rozdysponowanie środków Funduszu Pracy w 2017 roku na poszczególne samorządy powiatowe województwa lubelskiego

ROZDYSPONOWANIE ŚRODKÓW FUNDUSZU PRACY W 2016 ROKU W WOJEWÓDZTWIE LUBELSKIM – stan na dzień 31.12.2017 r.
(zgodnie z informacją finansową przesłaną przez MRPiPS) – w tys. zł.

Jednostka	Środki Funduszu Pracy aktywne podział algorytmem (bez EFS)	Programy EFS – RPO 8i	Programy EFS - PO WER 8ii	Razem aktywne formy	REZERWA MINISTRA								ŚRODKI FAKULTATYWNE			AKTYWNE Razem (algorytm+rezerwa)	RZAEM (aktywne+fakultatywne)	
					Programy regionalne	Dłużnicy alimentacyjni	50 plus	Regiony wysokiego bezrobocia	Bezrobotni zamieszkujący na wsi	Programy wynikające z bieżącej diagnozy potrzeb rynku pracy	Długotrwałe bezrobotni	Aktywizacja bezrobotnych zwolnionych z pracy z przyczyn niesdobywających pracowników	Razem rezerwa Ministra	Środki fakultatywne – podział algorytmem	Inne środki fakultatywne			Razem środki fakultatywne
Biała Podlaska**	9 930,2	5 341,4	5 502,1	20 773,6								0,0	1 348,5		1 348,5	20 773,6	22 122,1	
Biłgoraj**	5 148,1	2 158,5	2 223,4	9 529,9			29,0		556,2		129,2	100,0	814,4	514,6	73,8	588,4	10 344,3	10 932,7
Chełm	10 131,0	5 373,6	5 535,3	21 039,9								0,0	1 267,4		1 267,4	21 039,9	22 307,3	
Hrubieszów**	7 199,7	3 221,6	3 318,5	13 739,8	498,0		596,1	1 678,0	1 100,2				3 872,3	701,0	20,0	721,0	17 612,1	18 333,1
Janów Lubelski**	3 825,3	1 765,4	1 818,5	7 409,3	550,0								550,0	421,9		421,9	7 959,3	8 381,2
Krasnystaw	5 202,1	2 719,0	2 800,8	10 722,0									0,0	635,1		635,1	10 722,0	11 357,1
Kraśnik**	7 954,4	3 240,9	3 338,4	14 533,8						477,0			477,0	828,0		828,0	15 010,8	15 838,8
Lubartów**	5 830,1	3 440,7	3 544,2	12 814,9									0,0	756,6		756,6	12 814,9	13 571,5
MUP Lublin	14 965,1	5 149,7	8 057,3	28 172,1									0,0	2 086,4		2 086,4	28 172,1	30 258,5
PUP Lublin**	6 913,4	3 498,6	3 603,9	14 016,0									0,0	822,3	23,0	845,3	14 016,0	14 861,3
Łęczna**	2 659,1	1 275,8	1 314,1	5 249,0									0,0	301,6	20,1	321,7	5 249,0	5 570,7
Łuków**	4 503,2	2 210,0	2 276,5	8 989,7									0,0	551,9	25,0	576,9	8 989,7	9 566,5
Opole Lubelskie**	4 080,8	1 958,7	2 017,6	8 057,2	286,3				710,0	360,0			1 356,3	508,8		508,8	9 413,5	9 922,3
Parczew**	1 999,6	1 095,3	1 128,3	4 223,3		73,9	170,1		262,8		247,8		754,6	252,0	84,0	336,0	4 977,9	5 313,8
Puławy**	4 419,8	2 345,3	2 415,9	9 181,0									0,0	629,1		629,1	9 181,0	9 810,1
Radzyń Podlaski**	3 591,3	1 817,0	1 871,6	7 279,9									0,0	483,4	22,0	505,4	7 279,9	7 785,3
Ryki**	3 712,6	1 733,2	1 785,4	7 231,1									0,0	415,8		415,8	7 231,1	7 646,9
Świdnik**	5 036,5	2 429,1	2 502,1	9 967,7									0,0	551,1	68,4	619,5	9 967,7	10 587,2
Tomaszów Lubelski**	5 025,3	2 416,2	2 488,9	9 930,4						283,8			283,8	616,4	49,0	665,4	10 214,2	10 879,6
Włodawa	3 907,8	2 042,5	2 103,9	8 054,2					152,4	157,9			310,3	443,6		443,6	8 364,5	8 808,1
Zamość**	14 246,8	6 526,9	6 723,3	27 497,0					807,0				807,0	1 448,3	31,0	1 479,3	28 304,0	29 783,3
Razem	130 282,2	61 759,5	66 369,9	258 411,6	1 334,3	73,9	795,2	1 678,0	3 588,6	1 278,7	377,0	100,0	9 225,7	15 583,8	416,3	16 000,1	267 637,3	283 637,4

**PUP-y, które realizują programy regionalne w 2017 roku na łączną kwotę 9 468,1 tys. zł

Krajowy Fundusz Szkoleniowy

Zmiany jakie zaszły w ostatnim czasie na rynku pracy spowodowały wiele zmian dla pracowników ale i pracodawców. Współczesna gospodarka, oparta na nowych technologiach i zdobyczach techniki wymusza na firmach inwestowanie w ciągłe poszerzanie i dopasowanie kompetencji swoich pracowników, a także zaktualizowanie ich wiedzy. Niestety specjalistyczne szkolenia i kursy są bardzo kosztowne i nie każdy pracodawca jest w stanie sfinansować kształcenie ustawiczne swoich kadr. W związku z tym Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej postanowiło wspomóc pracodawców w podnoszeniu kwalifikacji ich pracowników poprzez utworzenie Krajowego Funduszu Szkoleniowego.

KFS to środki Funduszu Pracy, które przeznaczone są na finansowanie kształcenia ustawicznego pracowników i pracodawców.

W 2017 roku środki KFS były przeznaczone na:

- ✓ wsparcie zawodowego kształcenia ustawicznego w sektorach: przetwórstwo przemysłowe, transport i gospodarka magazynowa oraz opieka zdrowotna i pomoc społeczna,
- ✓ wsparcie zawodowego kształcenia ustawicznego w zidentyfikowanych w danym powiecie lub województwie zawodach deficytowych,
- ✓ wsparcie kształcenia ustawicznego osób, które mogą udokumentować wykonywanie przez co najmniej 15 lat prac w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, a którym nie przysługuje prawo do emerytury pomostowej.

W 2017 roku dla województwa lubelskiego zostały przyznane środki na finansowanie kształcenia ustawicznego w ramach KFS w kwocie 8 261,2 tys. zł.

Powiatowe urzędy pracy przyznawały środki KFS na kształcenie ustawiczne pracowników i pracodawców:

- ✓ przedsiębiorcom, którzy zatrudniają mniej niż 10-ciu pracowników, a roczny obrót lub bilans firmy nie przekracza 2 mln euro – wówczas przysługuje im 100% kosztów kształcenia pracodawcy i jego pracowników,
- ✓ przedsiębiorcom, którzy zatrudniają więcej niż 10-ciu pracowników – wówczas otrzymują 80% środków na kształcenie dla siebie i swoich pracowników.

W danym roku na jednego uczestnika całość dofinansowania środkami KFS nie może przekroczyć wysokości 300% przeciętnego wynagrodzenia.

Środki KFS otrzymane w 2017 roku z powiatowego urzędu pracy pracodawca mógł przeznaczyć na:

- ✓ określenie potrzeb firmy w zakresie kształcenia ustawicznego, które ma być dofinansowane,
- ✓ kursy i studia podyplomowe realizowane z inicjatywy pracodawcy lub za jego zgodą,
- ✓ egzaminy umożliwiające uzyskanie dyplomów potwierdzających nabycie umiejętności, kwalifikacji lub uprawnień zawodowych,
- ✓ badania lekarskie i psychologiczne wymagane do podjęcia kształcenia lub pracy zawodowej po ukończonym kształceniu,
- ✓ ubezpieczenie od następstw nieszczęśliwych wypadków w związku z podjętym kształceniem.

Tabela nr 9. Podział środków KFS w województwie lubelskim w 2017 roku

Nazwa powiatowego/miejskiego urzędu pracy	Kwota przyznanego limitu (w tys. zł)	Zwiększenie limitu	Zmniejszenie limitu	Rezerwa	Kwota przyznanego limitu ogółem (w tys. zł.)
PUP Biała Podlaska	500,0			100,0	600,0
PUP Biłgoraj	500,0				500,0
PUP Chełm	600,0				600,0
PUP Hrubieszów	201,2				201,2
PUP Janów Lubelski	200,0				200,0
PUP Krasnystaw	500,0				500,0
PUP Kraśnik	900,0				900,0
PUP Lubartów	200,0				200,0
MUP Lublin	600,0			100,0	700,0
PUP Lublin	200,0			20,0	220,0
PUP Łęczna	200,0				200,0
PUP Łuków	400,0			80,0	480,0
PUP Opole Lubelskie	300,0	40,0			340,0
PUP Parczew	150,0				150,0
PUP Puławy	250,0				250,0
PUP Radzyń Podlaski	410,0				410,0

PUP Ryki	200,0				200,0
PUP Świdnik	400,0				400,0
PUP Tomaszów Lubelski	500,0		150,0		350,0
PUP Włodawa	250,0			50,0	300,0
PUP Zamość	800,0				800,0
Razem	8 261,2	40,0	150,0	350,0	8 501,2

Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia (RPD)

Regionalny plan działań na rzecz zatrudnienia (RPD) to corocznie aktualizowany przez Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie dokument, który określa priorytetowe kierunki związane z zatrudnieniem oraz grupy wymagające wsparcia, a także koordynuje regionalną politykę rynku pracy poprzez wskazanie najistotniejszych działań, które będą podejmowane w województwie w tym obszarze.

Dokument ten przygotowywany jest w oparciu o dialog społeczny, który podejmują partnerzy szeroko ujętego rynku pracy – przedstawiciele publicznych służb zatrudnienia, lokalnych władz samorządowych, pracodawców, edukacji, organizacje pozarządowe oraz władze regionu.

Każdy RPD stanowi kontynuację i uzupełnienie działań realizowanych w ramach regionalnych planów działań na rzecz zatrudnienia w poprzednich latach, których problematyka dotyczyła m.in. mobilności na rynku pracy, promocji rozwoju przedsiębiorczości i zatrudnienia na obszarach wiejskich, promocji innowacyjnych rozwiązań w zakresie przedsiębiorczości oraz aktywizacji zawodowej młodzieży.

Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie w grudniu 2016 roku, podobnie jak w latach wcześniejszych przygotował i przekazał do realizacji partnerom rynku pracy Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia na 2017 rok.

Myśl przewodnią RPD/2017 stanowiła mobilność na rynku pracy, a dokument został podzielony na trzy główne obszary priorytetowe (*Obszar I Mobilność w procesie edukacji, poszukiwania pracy i zatrudnienia, Obszar II Mobilność różnych grup osób na rynku pracy, Obszar III Mobilność w odniesieniu do instytucji działających w obszarze rynku pracy*), w ramach których podmioty, jak na przykład publiczne służby zatrudnienia, placówki oświatowe i ich organy prowadzące, przedsiębiorcy i organizacje zrzeszające przedsiębiorców, jednostki samorządu terytorialnego na szczeblu powiatowym i gminnym –

realizowały rekomendacje zawarte w RPD/2017. Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia na 2017 rok ujmował zagadnienia mobilności osób bezrobotnych w kilku płaszczyznach – przestrzennej, edukacyjnej oraz mentalnej

Dokument ten dostępny jest na stronie internetowej w WUP w Lublinie: <http://wuplublin.praca.gov.pl/-/3882093-regionalny-plan-dzialan-na-rzecz-zatrudnienia-na-2017-rok>

Programy regionalne

Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie wraz z powiatowymi urzędami pracy z terenu województwa lubelskiego każdego roku inicjuje i realizuje programy regionalne. W 2017 roku realizowane były 3 programy regionalne:

- ✓ *Drogi-mosty-rzeki,*
- ✓ *Przedsiębiorczość w województwie lubelskim,*
- ✓ *Mobilny bezrobotny.*

1. Drogi–mosty-rzeki

W 2017 roku Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie podjął inicjatywę realizacji programu regionalnego *Drogi-mosty-rzeki*, który adresowany był do osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Program ten zakładał aktywizację osób z grup w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy przy pracach związanych z utrzymaniem ładu i porządku w gminach, poprzez porządkowanie terenów zieleni, porządkowanie dróg i przystanków na terenie miast i gmin, sprzątanie rowów przydrożnych, likwidację „dzikich” składowisk odpadów w lasach, przydrożnych rowach, wykonanie nawierzchni żużlowej na drogach do pól i łąk.

Program regionalny *Drogi-mosty-rzeki* objął swym zasięgiem powiaty województwa lubelskiego, na terenie których gminy i spółki wodne zaplanowały konserwację rzek i kanałów oraz wałów przeciwpowodziowych. Celem programu, oprócz aktywizacji osób bezrobotnych, była również poprawa stanu technicznego urządzeń melioracyjnych, mających wpływ na bezpieczeństwo przeciwpowodziowe mieszkańców i infrastruktury terenów położonych

w pobliżu dolin rzecznych na terenie województwa. Uczestnicy programu wsparci zostali formami aktywizacyjnymi przewidzianymi w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, tj. pracami interwencyjnymi, stażami, robotami publicznymi. Koszt realizacji programu wyniósł 4 859,1 tys. zł.

Tabela nr 10. Wydatkowanie środków w ramach Programu regionalnego „Drogi-mosty-rzeki”

L.p.	Powiatowy Urząd Pracy	Kwota (tys. zł)
1.	PUP Biała Podlaska	470,8
2.	PUP Biłgoraj	478,4
3.	PUP Hrubieszów	414,0
4.	PUP Kraśnik	703,8
5.	PUP Lubartów	107,3
6.	PUP Lublin	219,7
7.	PUP Opole Lubelskie	57,3
8.	PUP Parczew	146,6
9.	PUP Puławy	202,7
10.	PUP Radzyń Podlaski	115,0
11.	PUP Ryki	236,5
12.	PUP Świdnik	679,8
13.	PUP Tomaszów Lubelski	165,6
14.	PUP Zamość	861,6

2. Mobilny bezrobotny

Program regionalny *Mobilny bezrobotny* realizując założenia Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2017 rok zakładał aktywną i trwałą oraz efektywną współpracę powiatowych urzędów pracy województwa lubelskiego, w celu wspierania mobilności osób bezrobotnych. Program regionalny *Mobilny bezrobotny*, reagując na problemy lokalnego rynku pracy, przewidywał dla uczestników wsparcie w postaci bonu na zasiedlenie, który stanowił gwarancję przyznania środków finansowych na pokrycie kosztów zamieszkania w związku z podjęciem zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej poza miejscem dotychczasowego zamieszkania. Ponadto, realizował założenie „mobilny bezrobotny – mobilna oferta pracy”, poprzez promowanie stałej oraz skutecznej współpracy powiatowych urzędów pracy województwa lubelskiego pomiędzy sobą, przede wszystkim w zakresie wymiany informacji o ofertach pracy oraz kandydatach spełniających stawiane w ofertach wymagania. Osoby bezrobotne uczestniczące w programie zostały objęte formami aktywizacyjnymi przewidzianymi w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku

pracy, tj.: szkoleniami indywidualnymi, bonami szkoleniowymi, bonami na zasiedlenie. Koszt realizacji programu wyniósł 1 719,8 tys. zł.

Tabela nr 11. Wydatkowanie środków w ramach Programu regionalnego „Mobilny bezrobotny” w 2017 roku

L.p.	Powiatowy Urząd Pracy	Kwota (tys. zł)
1	PUP Biłgoraj	140,0
2	PUP Hrubieszów	222,0
3	PUP Kraśnik	450,0
4	PUP Łęczna	18,3
5	PUP Opole Lubelskie	276,0
6	PUP Puławy	80,0
7	PUP Ryki	160,0
8	PUP Zamość	373,5

3. Przedsiębiorczość w województwie lubelskim

W 2017 roku Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie kontynuował realizowany w 2016 roku program regionalny *Rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich*. Uwzględniając założenia Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2016 rok dla województwa lubelskiego, podkreślić należy istotę przedsiębiorczości jako koniecznego elementu edukacji zawodowej młodzieży. Dlatego też jednym z głównych działań programu była realizacja założeń wypracowanych w programie „Przedsiębiorczy uczeń”, tj. wdrożenie standardu prowadzenia usługi poradnictwa zawodowego.

Osoby bezrobotne uczestniczące w programie *Przedsiębiorczość w województwie lubelskim* wsparte zostały formami aktywizacyjnymi przewidzianymi w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, tj.: szkoleniami – indywidualnymi i grupowymi oraz jednorazowymi środkami na podjęcie działalności gospodarczej. Koszt realizacji programu wyniósł 2 889,2 tys. zł.

Tabela nr 12. Wydatkowanie środków w ramach Programu regionalnego „Przedsiębiorczość w województwie lubelskim” w 2017 roku

L.p.	Powiatowy Urząd Pracy	Kwota (tys. zł)
1.	PUP Biłgoraj	400,0
2.	PUP Hrubieszów	400,0
3.	PUP Janów Lubelski	447,6
4.	PUP Kraśnik	600,0
5.	PUP Łęczna	200,0

6.	PUP Łuków	274,9
7.	PUP Parczew	257,4
8.	PUP Świdnik	309,3

Zatrudnianie młodocianych

Pracodawca, który zatrudnia pracowników młodocianych w celu przygotowania zawodowego, może uzyskać refundację wypłaconych im wynagrodzeń oraz opłaconych od tych wynagrodzeń składek na ubezpieczenie społeczne. O refundację mogą wystąpić pracodawcy, jeśli zatrudniają młodocianych w zawodach określonych w wykazie zawodów refundowanych oraz spełniają warunki do prowadzenia przygotowania zawodowego w zakresie wymagań zawodowych i pedagogicznych określonych w przepisach regulujących odbywanie przygotowania zawodowego.

Wykaz zawodów, w których za przygotowanie zawodowe młodocianych pracowników może być dokonywana refundacja wynagrodzeń i składek na ubezpieczenia społeczne młodocianych pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego, opracowany został zgodnie z art. 8 ust. 1 pkt 15 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2017 r., poz. 1065 z późn. zm.), na podstawie rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 roku w sprawie klasyfikacji i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz.U.

z 2014 r., poz. 1145, z późn. zm.), rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 grudnia 2016 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz.U. z 2016 r., poz. 2094) oraz rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 marca 2017 roku w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz.U. z 2017 r., poz. 622, z późn. zm.), a także w oparciu o konsultacje społeczne.

Zarząd Województwa Lubelskiego w dniu 16 stycznia 2018 roku Uchwałą Nr CCXLVI/4778/2018 zatwierdził *Wykaz zawodów, za które może być dokonywana refundacja wynagrodzeń i składek na ubezpieczenie społeczne młodocianych pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego*.

Przedmiotowy wykaz został opublikowany w dniu 29 stycznia 2018 roku w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubelskiego pod pozycją 473.

Od dnia **01 września 2018 roku** uzyskuje moc obowiązującą

Biuletyn informacyjny *Lubelskie na rynku pracy*

Jednym z aspektów działalności Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Lublinie jest opracowanie, wydanie i rozpowszechnianie informacji o usługach organów zatrudnienia i innych partnerów rynku pracy, dla osób bezrobotnych i pracodawców. Funkcje te spełnia biuletyn informacyjny *Lubelskie na rynku pracy*.

Periodyk przedstawia aktualne wydarzenia związane z działalnością urzędu, problemy i potrzeby lokalnego rynku pracy oraz możliwości jego poprawy. Biuletyn stanowi katalog wskazówek dla osób poszukujących pracy oraz informacje dotyczące działalności Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Lublinie, w odniesieniu do poszczególnych wydziałów urzędu.

Archiwalne numery Biuletynu znajdują się na stronie internetowej Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Lublinie <http://wuplublin.praca.gov.pl/rynek-pracy/publikacje>
Zapraszamy do lektury.

7 | Podsumowanie

Z analizy danych zawartych w niniejszym dokumencie wynika, iż od 2014 roku do chwili obecnej mamy do czynienia z systematyczną poprawą sytuacji na rynku pracy i spadkiem liczby osób bez zatrudnienia. W końcu 2017 roku liczba bezrobotnych w województwie lubelskim wyniosła 81 221 osób, czyli w skali roku spadek wyniósł 14 375 osób (tj. o 15,0%). W 2018 roku przewidywany jest dalszy spadek bezrobocia i pierwsze dane jakimi dysponuje Wojewódzki Urząd pracy w Lublinie potwierdzają te prognozy. **W marcu 2018 roku liczba zarejestrowanych bezrobotnych** w województwie lubelskim **wyniosła 80 721 osób i była niższa** o 2 497 osób (tj. o 3,0%) w porównaniu z lutym 2018 roku i o 14 225 osób (tj. o 15,0%) niższa niż w marcu 2017 roku.

Region nasz pod względem liczby zarejestrowanych bezrobotnych plasuje się na 5 pozycji wśród innych województw (patrząc od największej liczby bezrobotnych).

O zachodzących zmianach jakie nieustannie dokonują się na rynku pracy świadczy również kształtowanie się udziału bezrobotnych w populacji aktywnych zawodowo, czyli stopa bezrobocia. Poziom tego wskaźnika ściśle wiąże się z liczbą bezrobotnych. Gdy mamy do czynienia ze spadkiem rejestrujących się osób także stopa bezrobocia spada i odwrotnie – przy wzroście liczby bezrobotnych rośnie stopa bezrobocia. **W końcu 2017 roku stopa bezrobocia wyniosła 8,8% i była niższa** niż w końcu 2016 roku o 1,6 pkt procentowego. Jeżeli chodzi o powiaty to od lat najniższą stopę bezrobocia odnotowuje się w powiecie biłgorajskim, a najwyższą w powiecie włodawskim i chełmskim.

O poprawie sytuacji na rynku pracy nie świadczy tylko spadek zarejestrowanych bezrobotnych czy stopy bezrobocia, ale także zauważalny znaczny wzrost liczby ofert pracy zgłaszanych przez pracodawców do powiatowych urzędów pracy. **W 2017 roku odnotowano 69 209 ofert** zatrudnienia, tj. **o 5,7% więcej** niż w 2016 roku.

Opracowując analizę nie sposób nie wspomnieć o tym, że bez aktywnej i przede wszystkim efektywnej pomocy osobom pozostającym bez zatrudnienia, ze strony Miejskiego i Powiatowych Urzędów Pracy, nie byłaby możliwa poprawa sytuacji na rynku pracy. Świadczą o tym informacje umieszczone w publikacji Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, pn. *Efektywność podstawowych form aktywizacji zawodowej realizowanych w ramach programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej w roku 2016*. Z danych zawartych w ww. dokumencie wynika, iż województwo lubelskie wśród wszystkich województw uzyskało **efektywność zatrudnieniową dla aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu – 79,7% (powyżej średniej krajowej)**,

w skali kraju efektywność zatrudnieniowa wyniosła 78,7%.

Poza tym nasze województwo:

- zajmuje **1 miejsce** wśród 16 województw pod względem **efektywności zatrudnieniowej po robotach publicznych** (89,6%);
- zajmuje **5 miejsce** wśród 16 województw pod względem **efektywności zatrudnieniowej po szkoleniach** (54,8%);
- zajmuje **7 miejsce** wśród 16 województw pod względem **efektywności zatrudnieniowej po stażach** (82,1%).

Warto w tym miejscu wspomnieć także o tym, iż województwo lubelskie **osiągnęło efektywność kosztową dla aktywnych form przeciwdziałaniu bezrobociu** w kwocie 10 982,88 zł, w skali kraju efektywność kosztowa wyniosła 11 291,09 zł.

Mówiąc o zauważalnej zmianie na rynku pracy nie sposób pominąć informacji o znacznych środkach z Unii Europejskiej, które przyczyniły się do poprawy sytuacji na rynku pracy, jakie Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie otrzymał na współfinansowanie działań związanych z rynkiem pracy. Wiele realizowanych projektów miało na celu zwiększenie liczby zatrudnionych, podniesienie kwalifikacji osobom z niskim wykształceniem czy uruchomieniem nowych działalności gospodarczych. Dzięki oferowanym działaniom zwiększyła się mobilność zawodowa mieszkańców i ich zdolności w zakresie dostosowania umiejętności i kwalifikacji zawodowych do wymogów rynku pracy. Należy przy tym dodać, iż pomimo dysponowania przez samorządy powiatowe funduszami na aktywizację osób oddalonych od rynku pracy, coraz częściej pojawiają się problemy przy rekrutowaniu uczestników projektów czy przy zatrudnianiu ze względu na obawy przed utratą świadczeń społecznych.

Dość duży wpływ na obecną sytuację na rynku pracy miało również wprowadzenie nowych instrumentów wsparcia dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy, zarówno będących powyżej 50. roku życia, jak i młodych do 30. roku życia. Pracodawcom natomiast umożliwiły obniżenie kosztów pracy dzięki dofinansowaniu zatrudniania bezrobotnych.

Już dziś pomimo zauważalnej poprawy na wojewódzkim i krajowym rynku pracy pracodawcy napotykać na coraz większe trudności ze znalezieniem pracowników o odpowiednich kwalifikacjach. Dlatego korzystnym rozwiązaniem w tej sytuacji może być krótkoterminowe zatrudnienie cudzoziemców. W przypadku województwa lubelskiego ok. 96% pracowników obcokrajowców stanowią obywatele Ukrainy. To oni zazwyczaj redukują braki pracownicze w gospodarstwach domowych, a także w sektorze budowlanym, rolniczym, transporcie i handlu. Cudzoziemcy zatrudniani w dobrze opłacanych zawodach stanowią jednak niewielki odsetek wśród pracujących, a zdecydowana większość to wykwalifikowani robotnicy i osoby wykonujące proste prace.

Na koniec należy dodać, iż w najbliższej przyszłości, w związku z coraz mniejszą liczbą osób w wieku produkcyjnym, a co za tym idzie starzejącym się społeczeństwem i migracją zarobkową Polaków, brak ludzi do pracy będzie się pogłębiał. Dlatego należy reagować i szukać nowych metod pomocy osobom szukającym zatrudnienia oraz pracodawcom borykającym się z problemem rekrutacji pracowników. Pomocne w zidentyfikowaniu problemów z jakimi boryka się rynek pracy, czy określeniu kierunków rozwoju, mogą być badania rynku pracy.

Wychodząc naprzeciw potrzebom informacyjnym odnośnie kierunku rozwoju rynku pracy województwa lubelskiego, Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie zlecił badanie prognostyczne „Prognoza rozwoju rynku pracy województwa lubelskiego”. 31 ekspertów w regionie przewidywało przyszłą sytuację na rynku pracy do roku 2020. Na tej podstawie określone zostały branże z najwyższym potencjałem zatrudnieniowym województwa: sektor rolno-spożywczy; sektor usług outsourcingowych (zlecanych) oraz sektor informatyczny. W każdym z tych sektorów określone zostały też kluczowe kompetencje i kwalifikacje, na które prognozowano popyt.

Podsumowując, na systematyczną poprawę sytuacji na rynku pracy województwa lubelskiego ma wpływ wiele czynników, m.in. demografia, zmiany gospodarcze, edukacyjne czy

realizacja projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego, w których należy upatrywać szansy na większe możliwości rozwoju województwa. Nie bez znaczenia jest również upowszechnianie doradztwa zawodowego w regionie, jak również wzrost aktywności instytucji szkoleniowych, które obok sektora edukacji zwiększyły dostęp do aktywizacji zawodowej mieszkańców województwa lubelskiego.